

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

Klasa: 022-03/20-03/32
Urbroj: 6521-31-20-01
Zagreb, 1. listopada 2020.

D.E.U. br. 20/004

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Predsjednik Žarko Tušek

ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
PRIRODE
Predsjednica Sandra Benčić

ODBOR ZA POLJOPRIVREDU
Predsjednica Marijana Petir

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za gospodarstvo, Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za poljoprivredu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2020. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za
postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski
propis o klimi) COM (2020) 80

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom: Klasa: 022-03/20-07/235, Urbroj: 50301-21/32-20-2 na sjednici održanoj 8. rujna 2020.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija dostavila Hrvatskom saboru 6. ožujka 2020., te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 16. listopada 2020. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2020) 80
- COM (2020) 80
Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the framework for achieving climate neutrality and amending Regulation (EU) 2018/1999 (European Climate Law)

Brojčana oznaka dokumenta: ST 6547 2020 INIT međuinstitucijski predmet 2020/0036(COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i od svjetlosnog onečišćenja

Nadležna radna skupina Vijeća EU i nadležni službenik/ica u SP RH pri EU:

Radna skupina Vijeća EU za okoliš

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Prijedlogom uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (dalje u tekstu: Europski propis o klimi) utvrđuje se cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050. koji se treba ostvariti na području EU-a, a njime su obuhvaćeni svi sektori i svi staklenički plinovi, a ne samo CO₂. Prijedlogom se utvrđuje putanja napretka u smanjenju emisija stakleničkih plinova na razini EU-a, koja će pridonijeti postizanju klimatske neutralnosti EU-a do 2050. Prijedlogom se također uspostavlja i mehanizam za preispitivanje politika i zakonodavstva EU-a ili poduzimanje dodatnih mjera u slučaju nedovoljnog napretka ili neusklađenosti mjera kako bi se ostvarila klimatska neutralnost 2050. Daje se ovlast Europskoj komisiji (dalje u tekstu: EK) za preispitivanje postojeće politike i zakonodavstva s obzirom na njihovu usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti kao i s putanjom EU-a napretka. Usklađenost s Uredbom (EU) br. 2018/1999 o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime osigurana je uključivanjem bitnih izmjena navedene Uredbe. U prijedlogu je dana osnova za izradu nove EU strategije za prilagodbu klimatskim promjenama koja će izravno pridonijeti postizanju tog cilja, kao i da države članice (dalje u tekstu: DČ) razviju i primjenjuju strategije i planove prilagodbe s obzirom na to da je prepoznata važnost rada na jačanju kapaciteta prilagodbe, povećavanju otpornosti i smanjivanju ranjivosti.

Odredbe Europskog propisa o klimi sadrže slijedeća poglavlja:

- Predmet i područje primjene (čl.1)
- Cilj klimatske neutralnosti (čl. 2)

- Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti (čl. 3)
- Prilagodba klimatskim promjenama (čl. 4)
- Ocjena napretka i mjera na razini EU-a (čl. 5.)
- Ocjena nacionalnih mjera (čl. 6.)
- Zajedničke odredbe o procjeni EK (čl. 7.)
- Sudjelovanje javnosti (čl. 8.)
- Izvršavanje delegiranja ovlasti (čl.9)
- Izmjene Uredbe (EU) 2018/1999 (čl.10)
- Stupanje na snagu (čl.11)

I. Predmet i područje primjene (čl.1)

Ovom se Uredbom:

- uspostavlja okvir za nepovratno i postupno smanjenje emisija stakleničkih plinova i za povećanje uklanjanja iz prirodnih ili drugih ponora u EU-u
- utvrđuje obvezujući cilj klimatske neutralnosti u EU-u do 2050. godine u skladu s dugoročnim temperaturnim ciljem utvrđenim Pariškim sporazumom (dalje u tekstu: PS)
- pruža okvir za postizanje napretka u ostvarenju globalnog cilja prilagodbe klimatskim promjenama u skladu s čl. 7 PS

II. Cilj klimatske neutralnosti (čl. 2)

Navedeno je da:

- se do 2050. godine emisije i uklanjanje stakleničkih plinova na razini EU-a treba biti u ravnoteži, a nakon 2050. godine uklanjanje stakleničkih plinova treba biti veće od emisija;
- DČ trebaju poduzeti potrebne mjere na razini EU-a, i na nacionalnoj razini, kako bi omogućile kolektivno postizanje cilja klimatske neutralnosti uzimajući u obzir važnost pravednost i solidarnosti među DČ;
- EK će do rujna 2020. godine revidirati klimatske ciljeve za 2030. godinu iz Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime i analizirati mogućnosti za novi cilj smanjenja emisija 2030. od 50 do 55% u odnosu na 1990. godinu;
- do 30. lipnja 2021. godine EK će procijeniti na koji način se postojeće zakonodavstvo Unije treba izmijeniti da bi se postiglo smanjenje od 50 do 55% u odnosu na 1990. godinu

III. Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti (čl. 3)

- EK se ovlašćuje za donošenje delegiranih akata za dopunu ove Uredbe kako bi se utvrdio put postizanja klimatske neutralnosti na razini EU do 2050. godine.
- Najkasnije u roku od šest mjeseci nakon svakog globalnog pregleda stanja iz čl. 14. PS (svakih pet godina), EK će procijeniti kolektivni napredak u smjeru postizanja klimatske neutralnosti
 - Početak puta započinje s revidiranim ciljem za 2030. godinu (50-55%)
 - Pri postavljanju puta EK će uzeti u obzir: ekonomičnost i ekonomska učinkovitost; konkurentnost, najbolje raspoložive tehnologije, energetske učinkovitost, dostupnost energije i sigurnost opskrbe, pravičnost i solidarnost između DČ i unutar njih, potrebu da se tijekom vremena osigura učinkovitost i napredak zaštite okoliša, potrebu da se osigura pravedna i društveno pravedna tranzicija, međunarodni razvoj i naponi poduzeti za postizanje dugoročnih

ciljeva PS te najbolje dostupne i najnovije znanstvene dokaze, uključujući najnovija izvješća Međuvladinog panel o klimatskim promjenama (dalje u tekstu: IPCC)

IV. Prilagodba klimatskim promjenama (čl. 4)

- EU institucije i DČ trebaju osiguravati kontinuirani napredak u poboljšanju kapaciteta, jačanju otpornosti i smanjenju izloženosti klimatskim promjenama u skladu s člankom 7. PS
- DČ trebaju razviti i primjenjivati strategije i planove prilagodbe koji uključuju sveobuhvatne okvire upravljanja rizikom

V. Ocjena napretka i mjera na razini EU-a (čl. 5.)

- Do 30. rujna 2023. godine i nakon toga, svakih 5 godina EK procjenjuje:
 - (a) zajednički napredak koji su postigle sve DČ u postizanju cilja klimatske neutralnosti
 - (b) zajednički napredak postignut od strane svih DČ u prilagodbi klimatskim promjenama
- Do 30. rujna 2023. godine i nakon toga, svakih 5 godina, EK pregledava:
 - (a) usklađenost mjera EU s ciljem klimatske neutralnosti
 - (b) primjerenosti mjera EU-a kako bi se osigurao napredak u prilagodbi klimatskim promjenama
- ako EK utvrdi da mjere na razini EU-a nisu u skladu s ciljem klimatske neutralnosti ili su neadekvatne za osiguravanje napretka u prilagodbi ili da napredak prema cilju klimatske neutralnosti ili prilagodbi nije dovoljan, poduzeti će potrebne mjere u skladu s Ugovorima i istodobno će napraviti reviziju putanje napretka
- EK će prije usvajanja bilo kojih mjera ili zakonodavnih prijedloga raditi procjenu postizanja klimatske neutralnosti i tu će analizu uključiti u IA prijedloga i javno objaviti.

VI. Ocjena nacionalnih mjera (čl. 6.)

- Do 30. rujna 2023. godine i nakon svakih 5 godina, EK procjenjuje:
 - (a) dosljednost nacionalnih mjera na temelju nacionalnih energetske i klimatskih planova ili dvogodišnjeg izvješća o napretku podnesenih u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, za postizanje cilja klimatske neutralnosti u skladu s putanjom napretka.
 - (b) prikladnost odgovarajućih nacionalnih mjera za osiguranje napretka prilagodbe klimatskim promjenama
 - ako EK utvrdi da mjere DČ nisu u skladu s putanjom napretka ili ne osiguravaju napredak prilagodbi klimatskim promjenama, može izdati preporuke DČ koja je tada
 - dužna uzeti u obzir preporuku u duhu solidarnosti između država članica i EU te između država članica;
 - u svom prvom izvješću o napretku podnesenom u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 u godini koja slijedi nakon godine izdavanja preporuke DČ mora navesti kako je uzela u obzir EK preporuke. Ako DČ odluči da se ne uzme u obzir preporuke mora EK dati obrazloženje.
- Preporuke trebaju biti komplementarne najnovijim preporukama za pojedine DČ izdane u kontekstu Europskog semestra.

VII. Zajedničke odredbe o procjeni EK (čl. 7.)

EK će procjenu temeljiti i na:

- informacijama podnesenim u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999;
- izvješćem Europske agencije za okoliš (EEA);
- Europske statistike i podataka, uključujući podatke o gubicima uslijed klimatskih promjena, ako su dostupni;
- najboljim dostupnim znanstvenim dokazima, uključujući najnovija izvješća IPCC-a; i
- svim dodatnim informacijama uključujući, održiva ulaganja u okoliš u skladu s Uredbom o taksonomiji.

VIII. Sudjelovanje javnosti (čl. 8.)

EK će surađivati sa svim dijelovima društva na svim razinama, uključujući na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te sa socijalnim partnerima, građanima i civilnim društvom, za razmjenu najbolje prakse i utvrđivanje radnji koje će pridonijeti postizanju ciljeva ove Uredbe.

IX. Izvršavanje delegiranja ovlasti (čl.9)

X. Izmjene Uredbe (EU) 2018/1999 (čl.10)

Izmijenit će se: čl. 1(1), točka a, čl. 2, točka 7, čl. 3(2) točka f. te čl.11, dok će se u članku 8(2) dodati nova točka e.

XI. Stupanje na snagu (čl.11)

- dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije a Uredba je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Europsko vijeće (dalje u tekstu: EV) postavilo je kao jedan od četiri glavna prioriteta Strateškog programa za razdoblje 2019. – 2024. izgradnju klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe, te je u svojim zaključcima od 12. prosinca 2019. podržalo postizanje klimatski neutralne EU do 2050. u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma a s obzirom na najnovije dostupne znanstvene spoznaje i potrebu za jačanjem globalnog djelovanja u području klime. Također, u zaključcima je prepoznalo i potrebu za znatnim javnim i privatnim ulaganjima te utvrdilo da sve relevantno zakonodavstvo i politike EU-a moraju biti u skladu s postizanjem klimatske neutralnosti. I u Europskom zelenom planu, koji je predstavljen 11. prosinca 2019. godine, između ostalih brojnih novih inicijativa EK je najavljeno donošenje Europskog propisa o klimi.

U svojoj rezoluciji od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama Europski parlament (dalje u tekstu: EP) je podržao cilj EU-a da se do 2050. postigne nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova. U rezolucijama od 28. studenoga 2019. naglasio je da EU kao globalni predvodnik i u suradnji s drugim velikim globalnim gospodarstvima treba težiti postizanju nulte neto stope

emisija stakleničkih plinova što je prije moguće, a najkasnije do 2050. te je proglasio klimatsku i okolišnu krizu. EP je pozvao, uz ostalo, EK da procijeni učinak svih relevantnih zakonodavnih i proračunskih prijedloga na klimu i okoliš te da osigura potpunu usklađenost s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na manje od 1,5 °C. EP je u svojoj rezoluciji od 15. siječnja 2020. o Europskom zelenom planu pozvao na nužno ostvarivanje klimatski neutralnog društva do 2050.

EU je do 2030. već uspostavio sveobuhvatan okvir politika za smanjivanje emisija stakleničkih plinova te je već započeo modernizaciju i preobrazbu gospodarstva radi postizanja klimatske neutralnosti. Emisije stakleničkih plinova su se u razdoblju od 1990. do 2018. smanjile za 23 % a gospodarstvo je poraslo za 61 %. Međutim, potrebno je poduzeti dodatne mjere i osigurati da svaki sektor doprinese smanjenju emisija jer će se sadašnjim politikama emisije stakleničkih plinova smanjiti za samo 60 % do 2050.

Stoga je svrha prijedloga Europskog propisa o klimi uključiti u zakonodavstvo cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050. u skladu sa znanstvenim nalazima IPCC-a te doprinijeti provedbi Pariškog sporazuma. EK će usto do rujna 2020. predstaviti procjenu učinka za povećanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u do 2030., s 40% na najmanje 50 % i prema 55 % u usporedbi s vrijednostima iz 1990.

Status dokumenta:

Dana 4. ožujka 2020. godine EK je objavila prijedlog Uredbe Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi). Prijedlog je predstavljen na Vijeću ministara za okoliš 5. ožujka 2020. godine, kada su ministri razmijenili inicijalna mišljenja. Daljnja rasprava je nastavljena na Radnoj skupini Vijeća za okoliš, te na neformalnoj videokonferenciji Vijeća ministara za okoliš 23. lipnja, o doprinosu okolišnih i klimatskih politika u oporavku od COVID-19. Njemačko predsjedništvo (dalje u tekstu: DE PRES) je nastavilo raditi na ovom dosjeu, kako na radnoj tako i na neformalnoj ministarskoj razini. DE PRES planira postići opći pristup u listopadu 2020. na Vijeću ministara za okoliš.

Stajalište RH:

RH podržava donošenje Europskog propisa o klimi, kojim se utvrđuje cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050. na području EU i što će njime biti obuhvaćeni svi sektori i svi staklenički plinovi. Za transformaciju cjelokupnog gospodarstva EU-a potrebno je da svi sektori zajednički doprinesu postizanju tog cilja na troškovno učinkovit i društveno pravedan način te da se održi i poveća konkurentnost gospodarstva i industrije EU-a na globalnim tržištima.

Slijedom navedenoga, RH podržava prijedlog EK za preispitivanje politika i zakonodavstva EU-a s obzirom na njihovu usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti, no držimo da je predmetno preispitivanje potrebno napraviti i za zakonodavstvo EU-a na snazi.

Vežano za podizanje cilja smanjenja emisija za 2030. godinu u članku 2. stavcima 3. i 4. RH također smatra da je prije podizanja cilja smanjenja emisija s 40 % na 50 ili 55 % potrebno da EK napravi procjenu učinka na razini DČ te pojedinih sektora. Naime, DČ ne kreću u postupak niskougljične tranzicije s istih početnih pozicija što se tiče razvoja gospodarstva, razvoja inovacija i tehnologija kao niti financijskih mogućnosti. Također, nije zanemariv niti utjecaj samog zemljopisnog položaja DČ koje dijele granicu s trećim državama i gdje postoji veliki rizik od izmještanja proizvodnje.

Predmet i područje primjene (čl.1)

RH smatra kako je potrebno jasnije navesti kako se radi o domaćim mjerama na razini EU-a odnosno da se ne radi o mehanizmima iz čl. 4. PS-a.

Cilj klimatske neutralnosti (čl. 2)

RH smatra kako cilj klimatske neutralnosti utvrđen u ovom zakonodavnom aktu treba biti isključivo kolektivni cilj za cijelu EU, a ne na razini DČ. Međutim, procjenu utjecaja (IA) je potrebno napraviti na razini DČ, a ne samo na EU razini, te na razini sektora. Povećanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU do 2030. u odnosu na 1990. godinu potrebno je usvojiti na razini EV-a.

Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti (čl. 3)

Za usvajanje i ažuriranje putanje napretka RH podržava redovni zakonodavni postupak. Podržavamo uspostavu indikativnog međucilja u 2040. godini.

Prilagodba klimatskim promjenama (čl. 4)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Ocjena napretka i mjera na razini EU-a (čl. 5.)

RH smatra važnim ugrađivanje ciljeva postizanja klimatske neutralnosti u sve sektorske politike EU. RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Ocjena nacionalnih mjera (čl. 6.)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Zajedničke odredbe o procjeni EK (čl. 7.)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Sudjelovanje javnosti (čl. 8.)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Izvršavanje delegiranja ovlasti (čl.9)

RH podržava redovni zakonodavni postupak za donošenje akata iz članka 3. stavka 1.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1999 (čl.10)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Stupanje na snagu (čl.11)

RH je fleksibilna prema prijedlogu teksta EK.

Sporna/otvorena pitanja za RH: /

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

Članak 1. Predmet i područje primjene

BG postavlja pitanje zašto je osnova za ovaj prijedlog samo članak 192. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije a ne i stavak 2.c. slijedom kojega se zakonodavni prijedlog usvaja jednoglasno, a vezano za „...mjerne koje znatno utječu na izbor države članice između različitih energetske izvora i opće strukture njezine opskrbe energijom.“. Nadalje, **BG, FR, PL, SE** i **EL** ističu važnost da se u ovom članku navedu i načini ostvarenja klimatske neutralnosti. **BG** i **PL** ističu da nedostaje IA za ovaj prijedlog te da je sam prijedlog uslijed toga pravno upitan te napominju da su neki scenariji u LTS-u bazirani na tehnologijama koje još nisu dovoljno razvijene ili dokazane i da su podaci zastarjeli obzirom da je od predstavljanja LTS-a prošlo dvije godine, a u međuvremenu se dogodio i Brexit. **FR** smatra da treba jasnije navesti da se radi o nepovratnom procesu smanjivanja emisija i naglasiti klimatsku krizu. **FR, PT, BE** i **AT** smatraju da je potrebna definicija ponora i emisija stakleničkih plinova. Također ističu da treba jasnije navesti kako se radi o domaćim mjerama na razini EU-a odnosno da se ne radi o mehanizmima iz čl. 4. PS. **PT** traži referencu na 1,5°C te da se navede što će prijelaz na klimatsku neutralnost značiti za pojedine sektore.

Članak 2. Cilj klimatske neutralnosti

Sve DČ pozdravljaju uključivanje cilja klimatske neutralnosti u zakonodavni okvir ali nekoliko DČ (**BG, EE, PL, CZ, RO, LT, MT**) napominju da to treba biti isključivo kolektivni cilj za cijelu EU a ne na razini DČ. **SE** i **DK** smatraju da se cilj klimatske neutralnosti mora odnositi i na razinu DČ. **ES** postavlja pitanje EK radi li analizu kako će EU postići cilj klimatske neutralnosti ako se ne postigne neutralnost na razini DČ. **FI** i **BE** postavljaju pitanje jesu li u stavku 1. uključene emisije iz zrakoplovstva i pomorskog prometa. Vezano za podizanje cilja za 2030. godinu nekoliko DČ (**AT, DK, FI, FR, IT, LV, LU, NL, ES** i **SE**) poziva EK na što raniju dostavu (prije ljeta) procjene učinka (IA) za povećanje cilja smanjenja emisija s 40% na najmanje 55% za 2030. u odnosu na razine iz 1990. te naglašavaju važnost postizanja dogovora što prije u Vijeću, a svakako prije COP 26 kako bi EU poslala jasnu poruku međunarodnoj zajednici. **SE, DK, NL, FI, LU, PT** želi cilj od 55%. i da se ažurira EU NDC prije COP 26. **EE, RO, CZ, PL, BG, HU, MT** i **LT** traže od EK IA na razini DČ, a ne samo na EU razini, te ističu da se povećanje cilja za 2030. mora dogovoriti na EUCO razini. **BE** postavlja pitanje hoće li se IA raditi na razini sektora.

Članak 3. Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti

SK u stavku 2. postavlja pitanje hoće li se putanja napretka raditi za DČ ili na razini EU-a te hoće li se preispitivanje klimatskog cilja za 2030. napraviti unutar inicijativa EZZP-a ili izvan

toga. **BE** traži pojašnjenje kriterija u stavku 3., a **SK, BG, RO, SI, LV** i **HU** traže da se pored kriterija za utvrđivanje putanje napretka uzme u obzir pravo DČ na energetske miks i tehnološka neutralnost. **MT, BG, EE, SI, CY,** i **LV** traže da se uključe specifičnosti DČ, dok **AT** smatra da kriteriji trebaju sadržavati obnovljive izvore energije, potencijal skladištenja energije i opskrbu hranom u skladu s PS. **NL, FI** i **LV** postavljaju pitanje kako solidarnost između DČ utječe na putanju napretka. **DK** i **NL** traže jasniji tekst kako će se ponori uključiti u putanju napretka te postavljaju pitanje hoće li za adresiranje ponora osim izmjene LULUCF Uredbe donijeti dodatno EU zakonodavstvo. **AT** navodi da u cilju od 40% za 2030. nisu uračunati ponori, te stoga ističe nekonzistentnost između postavljanja cilja za 2030. i 2050. DČ smatraju da se izmjena putanje napretka ne može propisivati delegiranim aktom obzirom da to podrazumijeva izmjenu ciljeva smanjenja emisija jer se radi o značajnim izmjenama Uredbe te traže mišljenje PSV s tim u vezi.

Članak 4. Prilagodba klimatskim promjenama

EL pozdravlja osnovu za donošenje nove EU strategije, a **BG** postavlja pitanje je li napravljena analiza administrativnog troška. **FR** traži pojašnjenje izraza „upravljanje rizicima“ te predlaže da se postavi cilj za prilagodbu što podržava i **DE** koja postavlja pitanje poveznice između nacionalnih strategija i EU strategije.

Članak 5. Ocjena napretka i mjera na razini EU-a

SE, EL, LU i **PT** navode važnost poveznice s 5-godišnjim ciklusima PS, dok **LT** izražava oprez jer to nije odlučeno na razini EV. **AT** postavlja pitanje što će se ocjenjivati tijekom prve revizije ciljeva 30. rujna 2023. obzirom da će se tek tijekom 2021. i 2022. mijenjati postojeće zakonodavstvo te neće biti značajnijeg napretka koji će se moći mjeriti. U stavku 4. **ES, AT, FR, PT** traže da se uključe klimatski ciljevi u financijske instrumente („*climate proofing*“). **ES, AT, FR, RO** postavljaju pitanje što je s postojećim zakonodavstvom koje nije u skladu s klimatskim ciljevima. **RO, LT, DE** ističu važnost ugrađivanja klimatskih ciljeva u sve sektorske politike a **DE** traži ugrađivanje prilagodbe klimatskih promjena u sektorske politike.

Članak 6. Ocjena nacionalnih mjera

ES, FR, IT, FI, LU, BE i **LV** traže detaljnije pojašnjenje i vezu između rokova propisanih u ovim člancima i rokovima iz Uredbe (EU) 2018/1999. te nekoliko DČ traži od EK grafički prikaz obveza DČ. **IT** postavlja pitanje zašto se u stavku 2. (kao i u čl. 5. stavku 3.) koristi riječ „*inadequate*“ te smatra da bi se trebala koristiti riječ „*insufficient*“. **LV** i **EE** traže pojašnjenje preporuka EK i njihovog učinka. **DE** traži pojašnjenje kako će se pratiti napredak DČ. U stavku 4. **IT** traži pojašnjenje riječi „*the manner in which*“.

Osim komentara za pojedine članke, **BG** izražava zabrinutost obzirom da se u preambuli ne navodi tekst dogovoren na EV već referenca na Europski zeleni plan koji DČ još nisu odobrile te navodi kako u tekstu nema posljedica za DČ koje neće smanjivati svoje emisije. **BG, RO, LT** traže da se uključi i pitanje financiranja u ovaj zakonodavni prijedlog. **DE** ističe da su podizanje ciljeva za 2030. u smislu ovog prijedloga i podizanje ambicije za EU NDC dva različita procesa te traži pojašnjenje od EK. **LU** traži informaciju od HR PRES-a kako će nastaviti rad na ovom zakonodavnom prijedlogu, te traži brzi napredak. **BG, CZ, RO** i **LT** ne žele povećanje administrativnog opterećenja DČ prilikom praćenja i izvješćivanja.

EK ističe kako će IA za podizanje cilja za 2030. biti gotov u rujnu te da je važno imati pouzdane podatke i analize kako ostvariti taj cilj, a za to je potrebno vrijeme, te da je proces za EU NDC različit, iako se temelji na istom IA. Vezano za IA za ovaj zakonodavni prijedlog EK navodi kako dubinska analiza LTS predstavlja IA za ovaj zakonodavni prijedlog, te da se o istom raspravljalo tijekom 2019. godine u svim relevantnim formacijama Vijeća. Nadalje, EK odgovara da je cilj klimatske neutralnosti isključivao na razini cijele EU a ne na razini DČ i pojedinih sektora, ali da DČ imaju odgovornost da zajednički temeljem pravednosti i solidarnosti ostvare klimatsku neutralnost do 2050. Vezano za EV zaključke EK navodi kako može dodati u tekst recitala referencu na iste. Što se tiče definicije stakleničkih plinova EK navodi kako u zakonodavstvu EU-a postoje različite definicije te da je najpotpunija lista navedena u Uredbi (EU) 2018/1999, stoga je EK i stavila referencu na istu. Nastavno na pitanja vezana za putanju napretka EK ističe kako će se ista raditi na razini EU-a, a ne na razini DČ, odnosno sektora, te smatra da putanja neće propisivati međuciljeve već će se raditi kako bi se pratio napredak EU-a u postizanju kolektivnog cilja, te je stoga predložila delegirani akt. Nadalje, EK ističe da je lista kriterija u čl. 3 napravljena kako bi se oblikovala putanja napretka te da će razmotriti prijedloge DČ da se ista dopuni. Vezano za prijedloge da se u tekst uvrsti „*climate proofing*“, EK ističe da je isto već navedeno u InvestEU Uredbi, te da neće doći do administrativnog opterećenja za DČ obzirom da će se izvješćivanje raditi u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. EK navodi kako radi na grafičkom pojašnjenju rokova za DČ iz članka 5. i 6. te će ih naknadno dostaviti i prezentirati. Vezano za prilagodbu klimatskim promjenama EK ističe da je u članku 4. stavku 1. stvorila temelj za izradu EU strategije a u stavku 2. osnovu za izradu nacionalnih strategija i planova njihove provedbe.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

Sporna pitanja vezana su za podizanje cilja za 2030. godinu u članku 2. stavku 3. i 4. gdje nekoliko DČ (**AT, DK, FI, FR, IT, LV, LU, NL, ES i SE**) poziva EK na što raniju dostavu (prije ljeta) procjene učinka (IA) za povećanje cilja smanjenja emisija s 40 % na najmanje 55 % za 2030. u odnosu na razine iz 1990. te naglašavaju važnost postizanja dogovora što prije u Vijeću, a svakako prije COP 26 kako bi EU poslala jasnu poruku međunarodnoj zajednici. **SE, DK, NL, FI, LU, PT** želi cilj od 55 % i da se ažurira EU NDC prije COP 26. **EE, RO, CZ, PL, BG, HU, MT i LT** traže od EK IA na razini DČ, a ne samo na EU razini, te ističu da se povećanje cilja za 2030. mora dogovoriti na EUCO razini.

Također sporno pitanje je vezano za članak 3. Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti, obzirom da će se putanja odrediti temeljem cilja za 2030. i 2050.

Većina DČ također drži spornima da se u članku 3. i članku 9. navode delegirani akti jer smatraju da se izmjena putanje napretka ne može propisivati delegiranim aktom, jer to podrazumijeva izmjenu ciljeva smanjenja emisija a time i značajnu izmjenu Uredbe.

Otvoreno je pitanje uspostave međucilja u 2040. godini.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

Navedeno u stajalištu.

RH također poziva EK na što raniju dostavu procjene učinka (IA) za povećanje cilja smanjenja emisija s 40 % na najmanje 55 % za 2030. u odnosu na razine iz 1990. te smatra važnim postizanje dogovora i da se ažurira EU NDC što prije u Vijeću, a svakako prije COP-a 26, kako bi EU poslala jasnu poruku međunarodnoj zajednici.

RH također smatra da se procjena utjecaja (IA) treba napraviti na razini DČ, a ne samo na EU razini, te na razini sektora. Povećanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU do 2030. u odnosu na 1990. godinu potrebno je usvojiti na razini EV-a.

RH podržava uspostavu indikativnog međucilja u 2040. godini.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Nakon donošenja ovoga dokumenta biti će potrebno izmijeniti Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Niskouglična tranzicija će zahtijevati značajna financijska sredstva. U tijeku je izrada „nultog scenarija“ za emisije stakleničkih plinova, s ciljem postizanja klimatske neutralnosti RH u 2050. godini. Izradom navedenog dokumenta će se utvrditi sektori i dodatne mjere, nositelji i rokovi njihove provedbe, procijeniti trošak mjera te potrebna financijska sredstva.

Bruxelles, 4.3.2020.
COM(2020) 80 final

2020/0036 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU)
2018/1999 (Europski propis o klimi)**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komunikacijom o europskom zelenom planu¹ uspostavljena je nova razvojna strategija za EU, kojom se želi preobraziti EU u pravedno i prosperitetno društvo, poboljšavajući kvalitetu života sadašnjih i budućih generacija, s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem do 2050. neće bi neto emisija stakleničkih plinova te u kojem gospodarski rast ne ovisi o iskorištavanju resursa. U Europskom zelenom planu potvrđuje se namjera komisije da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent.

Borba protiv klimatskih promjena je hitan prioritet. Atmosfera planeta se zagrijava i to već utječe na građane. Europski građani klimatske promjene smatraju ozbiljnim problemom i žele vidjeti pojačano djelovanje². Klimatske promjene sve nepovoljnije utječu na ekosustave i biološku raznolikost našeg planeta te ujedno na naše zdravlje i prehranu. U posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o učincima globalnog zatopljenja od 1,5 °C u odnosu na predindustrijske razine i povezanih globalnih kretanja emisija stakleničkih plinova na svjetskoj razini potvrđuje se da se učinci klimatskih promjena brzo povećavaju zajedno s rastućom prosječnom svjetskom temperaturom, te se u izvješću ukazuje na to da bi već i promjena od 2 °C dovela do dramatičnih globalnih učinaka. Procjenjuje se da je za ograničavanje porasta temperature na 1,5 °C potrebno postići nultu neto stopu emisija CO₂ na globalnoj razini oko 2050., a neutralnost za sve ostale stakleničke plinove nešto kasnije tijekom ovog stoljeća. Taj hitni prioritet poziva EU na pojačavanje djelovanja kako bi potvrdio ulogu globalnog predvodnika tako što će do 2050. postati klimatski neutralan, obuhvaćajući sve sektore gospodarstva i nadoknađujući ne samo preostale emisije CO₂ nego i emisije svih ostalih stakleničkih plinova, kako je utvrđeno u Komunikaciji „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”³ i kako je potvrđeno u Komunikaciji o europskom zelenom planu.

Europski parlament i Europsko vijeće podržavaju dugoročni cilj EU-a u smislu klimatske neutralnosti.

U svojoj rezoluciji od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama Europski parlament podržao je cilj EU-a da se do 2050. postigne nulta neto stopa emisija stakleničkih plinova⁴. U rezolucijama od 28. studenoga 2019. naglasio je da Unija kao globalni predvodnik i u suradnji s drugim velikim globalnim gospodarstvima treba težiti postizanju nulte neto stope emisija stakleničkih plinova što je prije moguće, a najkasnije do 2050.⁵, te je proglasio klimatsku i

¹ COM(2019) 640 final

² Prema Posebnom izvješću Eurobarometra 490 „Klimatske promjene” iz travnja 2019., 93 % građana EU-a smatra klimatske promjene ozbiljnim problemom i velika većina stanovništva EU-a želi vidjeti pojačano djelovanje u području klimatskih promjena.

³ COM(2018) 773 final

⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 14. ožujka 2019. o klimatskim promjenama – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo u skladu s Pariškim sporazumom (2019/2582 (RSP)).

⁵ Rezolucija Europskog parlamenta od 28. studenoga 2019. od Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2019. u Madridu, Španjolska (COP25) (2019/2712 (RSP)).

okolišnu krizu⁶. Europski parlament pozvao je Komisiju i da u potpunosti procijeni učinak svih relevantnih zakonodavnih i proračunskih prijedloga na klimu i okoliš te da osigura potpunu usklađenost s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na manje od 1,5 °C, te da se njima ne doprinosi gubitku biološke raznolikosti i da se provede opsežna reforma politika ulaganja u poljoprivredu, trgovinu, promet, energetiku i infrastrukturu. Europski parlament je u svojoj rezoluciji od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu pozvao na nužno ostvarivanje klimatski neutralnog društva do 2050., što bi bio dokaz europskog uspjeha⁷.

Europsko vijeće postavilo je izgradnju klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe kao jedan od četiriju glavnih prioriteta svojeg strateškog programa za razdoblje 2019. – 2024.⁸ U svojim zaključcima od 12. prosinca 2019., s obzirom na najnovije dostupne znanstvene spoznaje i potrebu za jačanjem globalnog djelovanja u području klime, Europsko vijeće podržalo je postizanje klimatski neutralnog EU-a do 2050. u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma⁹. Europsko vijeće prepoznalo je da je potrebno uspostaviti poticajni okvir i da će za prelazak biti potrebna znatna javna i privatna ulaganja. Europsko vijeće zaključilo je i da sve relevantno zakonodavstvo i politike EU-a moraju biti u skladu s postizanjem klimatske neutralnosti te mu doprinositi, poštujući pritom jednake uvjete, te je pozvalo Komisiju da ispita je li za to potrebna prilagodba postojećih pravila.

EU je uspostavio sveobuhvatan okvir politika za smanjivanje emisija stakleničkih plinova te je već započeo modernizaciju i preobrazbu gospodarstva radi postizanja klimatske neutralnosti. U razdoblju od 1990. do 2018. emisije stakleničkih plinova smanjile su se za 23 %¹⁰, a gospodarstvo je poraslo za 61 %. Potrebno je poduzeti dodatne mjere i osigurati da svaki sektor doprinese smanjenju jer se očekuje da će se trenutačnim politikama emisije stakleničkih plinova smanjiti za samo 60 % do 2050. pa je nužno mnogo više za postizanje klimatske neutralnosti.

U tom se kontekstu ovim prijedlogom nastoji uspostaviti okvir za postizanje klimatske neutralnosti EU-a. Prijedlogom se želi usmjeriti djelovanje ka ostvarivanju klimatske neutralnosti i pojačati nedvosmislenost i povjerenje u EU u pogledu obveza spram poduzeća, radnika, ulagača i potrošača, kao i u njegovu transparentnost i odgovornost, čime će se podržati prosperitet i stvaranje radnih mjesta. Stoga je svrha Prijedloga uključiti u zakonodavstvo cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050., u skladu sa znanstvenim nalazima Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) i Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) te doprinijeti provedbi Pariškog sporazuma o promjeni klime, uključujući njegov dugoročni cilj da se porast globalne temperature zadrži znatno ispod 2 °C u odnosu razine u predindustrijskom razdoblju te raditi na zadržavanju porasta ispod 1,5 °C. Prijedlogom se ujedno doprinosi postizanju ciljeva održivog razvoja. Usto, njime se ostvaruju uvjeti za utvrđivanje putanje napretka Unije ka klimatskoj neutralnosti do 2050. kako bi se redovito procjenjivao napredak u ostvarivanju tog cilja i razina ambicija putanje napretka, kao i mehanizmi u slučaju nedovoljnog napretka ili nedosljednosti u pogledu cilja klimatske neutralnosti do 2050.

Unatoč radu na smanjivanju emisija stakleničkih plinova, klimatske promjene već utječu i utjecat će i dalje na okoliš, građane i gospodarstvo EU-a. Nužne su trajne i ambicioznije mjere

⁶ Rezolucija Europskog parlamenta od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi (2019/2930(RSP)).

⁷ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP)). <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024-en.pdf>.

⁸ ⁹ Sporazum je ratificiran u EU-u 5. listopada 2016., a stupio je na snagu 4. studenoga 2016.

¹⁰ U odnosu na sve sektore gospodarstva osim međunarodnog pomorskog prometa, SWD (2019) 396.

prilagodbe klimatskim promjenama, uključujući jačanje djelovanja u pogledu zaštite od klimatskih promjena, otpornosti i spremnosti na klimatske promjene, njihovo sprečavanje te osiguravanje pravedne tranzicije.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Prijedlogom se namjerava dopuniti postojeći okvir politike uspostavljanjem dugoročnog plana i ugrađivanjem u pravo EU-a cilja klimatske neutralnosti do 2050., intenzivnijim djelovanjem u području prilagodbe, uspostavljanjem postupka za utvrđivanje i preispitivanje putanje napretka do 2050., redovnim ocjenjivanjem i uspostavljanjem postupka za slučaj nedovoljnog napretka ili neusklađenosti. Prijedlogom se Komisija ujedno zadužuje za preispitivanje postojeće politike i zakonodavstva Unije s obzirom na njihovu usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti, kao i s putanjom napretka. Usklađenost s Uredbom (EU) 2018/1999 o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime osigurana je uključivanjem bitnih izmjena te Uredbe. Donesen je i niz drugih inicijativa iz europskog zelenog plana, poput plana ulaganja¹¹ i Prijedloga uredbe o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju¹². U pripremi su i druge inicijative kojima će se doprinijeti ostvarivanju ciljeva te uredbe. To uključuje novu i ambiciozniju Strategiju EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, pokretanje Europskog sporazuma o klimi, industrijsku strategiju EU-a za rješavanje dvojakog pitanja zelene i digitalne transformacije te novi akcijski plan za kružno gospodarstvo, kao i održivu financijsku strategiju kojom se održivost nastoji dodatno proširiti u korporativno upravljanje poduzećima.

Kad je riječ dosljednosti s postojećim instrumentima politike za razdoblje do 2030., Komisija bi trebala ocijeniti i iznijeti prijedloge za povećanje cilja Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. kako bi se osigurala njegova usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti do 2050. Komisija će do rujna 2020. predstaviti plan za koji je izrađena procjena učinka i u okviru kojeg je predviđeno pooštavanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u do 2030., na odgovoran način, na najmanje 50 % i prema 55 % u usporedbi s vrijednostima iz 1990. Komisija će predložiti odgovarajuću izmjenu ove Uredbe i do lipnja 2021. preispitati i prema potrebi predložiti izmjene svih relevantnih povezanih instrumenata politike.

Kad je riječ o razdoblju od 2030. do 2050., Komisija bi imala ovlasti donošenja delegiranih akata radi dopune ove Uredbe uspostavljanjem putanje napretka na razini Unije kojim bi se postupno postigli ciljevi do 2050.

Globalni izazov klimatskih promjena zahtijeva globalno djelovanje. Iako ne može samostalno riješiti problem klimatskih promjena, jer je odgovoran za manje od 10 % globalnih emisija stakleničkih plinova, EU je predvodnik u globalnom prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova. S obzirom da svjetski napredak u ostvarivanju ciljeva Pariškog sporazuma nije dovoljan, EU je kao predvodnik potrebniji nego ikada. Budući da EU postavlja vlastite ambiciozne ciljeve, nastavit će predvoditi međunarodne pregovore o povećanju ambicija najvećih zagađivača uoči Konferencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama koja će se održati 2020. u Glasgowu. EU će nastaviti promicati i provoditi ambicioznu klimatsku politiku diljem svijeta, među ostalim u kontekstu snažne klimatske diplomacije i intenzivne suradnje sa svim partnerima u snažnijem zajedničkom djelovanju pritom osiguravajući ravnopravne uvjete.

¹¹ COM(2020) 21 final od 14. siječnja 2020.

¹² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (COM(2020) 22 final).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Sve mjere i politike EU-a potrebno je objediniti kako bi pomogle EU-u u ostvarivanju uspješne i pravedne tranzicije ka klimatski neutralnoj i održivoj budućnosti, kako je Komisija navela u Komunikaciji o europskom zelenom planu. Ta je inicijativa sama po sebi povezana s brojnim drugim područjima politika, uključujući vanjske politike Unije. Komisija je najavila da će poboljšati način na koji su pitanja održivosti i inovacija uključena u njezine smjernice za bolju regulativu i pomoćne alate kako bi sve inicijative EU-a bile dosljedne u pogledu zelenog načela o „nenanošenju štete”.

Aspekt preporuka Komisije državama članicama utvrđen u predloženoj uredbi u skladu je s preporukama izdanima u kontekstu europskog semestra. Iako je europski semestar usmjeren na pitanja makroekonomske i strukturne reforme, koja obuhvaćaju i klimatska pitanja, ovom su inicijativom obuhvaćeni specifični ishodi politike koji nisu u skladu s ciljem klimatske neutralnosti ni s putanjom napretka ka klimatskoj neutralnosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Člancima od 191. do 193. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) potvrđuju se i određuju nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena. Pravna je osnova ovog prijedloga članak 192. stavak 1. UFEU-a. U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Europska unija doprinosi, među ostalim, ostvarenju sljedećih ciljeva: očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Klimatske promjene po svojoj su naravi prekogranični izazov koji se ne može riješiti mjerama samo na nacionalnoj ili lokalnoj razini. Koordinirano djelovanje EU-a može bitno nadopuniti i pojačati nacionalna i lokalna djelovanja te pridonosi boljoj klimatskoj politici. Koordinacija djelovanja u području klime potrebna je na europskoj razini i, kad je to moguće, na globalnoj razini, te je djelovanje EU-a opravdano na temelju supsidijarnosti. EU od 1992. radi na razvoju zajedničkih rješenja i poticanju globalnih mjera za borbu protiv klimatskih promjena. Konkretnije, cilj djelovanja na razini EU-a trebao bi biti osiguravanje troškovno učinkovitog ostvarivanja dugoročnih klimatskih ciljeva, uz istodobno osiguravanje pravednosti i okolišnog integriteta. Uspostavom snažnog upravljanja djelovanjem u pogledu cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. pridonijet će se osiguravanju da EU ostane na dobrom putu za ostvarivanje tog cilja. Aktivnosti prilagodbe na klimatske promjene na razini EU-a omogućuju integraciju mjera i politika prilagodbe u ključnim sektorima, razinama vlasti i politikama EU-a.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za uspostavu okvira za postizanje klimatske neutralnosti. Cilj je prijedloga pružiti smjer EU-a za djelovanje ka klimatskoj neutralnosti, sigurnost u pogledu odlučnosti EU-a te transparentnost i odgovornost utvrđivanjem postupka preispitivanja i izvješćivanja. Njime se države članice obvezuje na provedbu potrebnih mjera za omogućivanje zajedničkog postizanja klimatske neutralnosti, no ne propisuje konkretne politike ili mjere, čime se državama članicama ostavlja fleksibilnost uzimajući u obzir regulatorni okvir za ostvarivanje ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. Prijedlogom se uspostavlja mehanizam za preispitivanje

važćih politika i zakonodavstva Unije ili poduzimanje dodatnih mjera, ali ne uključuje detaljne prijedloge. Prijedlog ostavlja prostor za fleksibilnost kako bi se osiguralo da EU poboljša svoju prilagodljivost učincima klimatskih promjena.

- **Odabir instrumenta**

Ciljevi ovog prijedloga najbolje se mogu ostvariti Uredbom. Time će se osigurati izravna primjenjivost odredaba. Države članice imaju obvezu pridonositi postizanju navedenog dugoroćnog cilja. Nadalje, mnoge su odredbe upućene Komisiji (procjena, izvješćivanje, preporuke, dodatne mjere, preispitivanje) i Europskoj agenciji za okoliš pa se stoga ne mogu provesti prenošenjem u nacionalno zakonodavstvo. Kako bi se navedeni dugoroćni cilj učvrstio u pravu EU-a, potreban je zakonodavni, a ne nezakonodavni pristup.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UĆINAKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je tijekom izrade Komunikacije „Ćist planet za sve” provela javno savjetovanje od 17. srpnja do 9. listopada 2018., pri ćemu je primila više od 2 800 odgovora od širokog kruga dionika. Komisija je organizirala i događanje za dionike 10. i 11. srpnja 2018. Javnim savjetovanjem koje je Komisija provela tijekom izrade Komunikacije „Ćist planet za sve” utvrđeno je da i pojedinci i organizacije snažno podupiru inicijativu da EU do 2050. ostvari ravnotežu emisija i neutralizacije staklenićkih plinova. Sažeto izvješće o aktivnostima savjetovanja provedenima u okviru Komunikacije „Ćist planet za sve” priloženo je Dubinskoj analizi uz Komunikaciju Komisije COM(2018) 773¹³. Donošenje Komunikacije „Ćist planet za sve” dovelo je do cjelogodišnje opsežne rasprave među državama članicama, institucijama, lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, poduzećima, predstavnicima industrije, dionicima i građanima. Široka društvena ukljućenost omogućila je zrele rasprave i dovela do širokog konsenzusa o ambicijama EU-a za 2050.¹⁴ Komisija je usto 28. sijećnja 2020. organizirala javno događanje na kojem se okupio širok krug dionika radi rasprave o provedbi europskog zelenog plana – europskog propisa o klimi. Sudionici rasprava iznijeli su stajališta o sadržaju propisa o klimi, razmotrili socijalne i financijske aspekte europskog zelenog plana i održali konferenciju na kojoj je sudjelovala i javnost. Komisija je objavila i vremenski raspored inicijative, za koji je u trajanju od ćetiri tjedna otvorena javna rasprava, od 9. sijećnja 2020. do 6. veljaće 2020. Brojni dionici koji su sudjelovali na događanju uputili su svoje komentare i prijedloge. Zaprmljeno je ukupno 926 odgovora. Svoje su odgovore uputila brojna europska i nacionalna udruženja koja predstavljaju industrijske sektore poput energetike, automobilske industrije i industrije ćelika, kao i privatna poduzeća, nevladine udruge i brojni građani EU-a. Savjetovanju su doprinijela i tijela vlasti iz sedam država članica EU-a (Danske, Francuske, Njemaćke, Portugala, Španjolske, Švedske, Nizozemske) i Norveške.

¹³ Prilog 7.1. Dubinskoj analizi uz Komunikaciju Komisije COM(2018) 773, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf.

¹⁴ Prema Posebnom izvješću Eurobarometra 490 „Klimatske promjene” iz travnja 2019., 92 % ispitanika, te njih više od 80 % u svakoj državi članici EU-a, slaže se da bi emisije staklenićkih plinova trebalo smanjiti na najmanju moguću mjeru i ujedno neutralizirati preostale emisije kako bi gospodarstvo EU-a postalo klimatski neutralno do 2050.

- **Procjena učinka**

Službe Komisije provele su dubinsku analizu u prilog Komunikaciji „Čist planet za sve”¹⁵. Analizom je istraženo kako ostvariti klimatsku neutralnost razmatranjem svih ključnih gospodarskih sektora, uključujući energetiku, promet, industriju i poljoprivredu. Trenutačne politike imat će trajni učinak nakon 2030., uz predviđeno smanjenje emisija od oko 60 % do 2050. Međutim, to ipak nije dovoljno za doprinos EU-a ciljevima Pariškog sporazuma u pogledu temperature. Analiziran je portfelj scenarija ostvarivanja prelaska na nulte neto emisije stakleničkih plinova do 2050. na temelju postojećih tehnoloških rješenja, od kojih se neka tek razvijaju, koja jačaju položaj građana te kojima se usklađuju djelovanja u ključnim područjima poput industrijske politike, kružnog gospodarstva, financija ili istraživanja i inovacija, pritom osiguravajući društvenu pravednost za pravičnu tranziciju. Procjena se temelji na znanstvenoj literaturi i doprinosima širokog kruga dionika te na integriranom modeliranju kojim se omogućuje bolje razumijevanje transformacije i složenog međudjelovanja sektora energetike, industrije, građevinarstva, prometa, poljoprivrede, šumarstva i gospodarenja otpadom. Procjena učinka nije potrebna s obzirom na nedavnu (studeni 2018.) cjelovitu analizu učinaka cilja klimatske neutralnosti do 2050. i evaluaciju EU-ove strategije prilagodbe.

- **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Njime se posebno pridonosi cilju visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja iz članka 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima¹⁶.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Neizravni učinci na proračune država članica ovisit će o njihovu izboru nacionalnih politika i mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova i drugim mjerama ublažavanja ili prilagodbe, a uglavnom će proizlaziti iz mogućih komplementarnih prijedloga za preispitivanje povezanih instrumenata ili predlaganje novih kako bi se ostvarila potrebna dodatna smanjenja emisija stakleničkih plinova, kako će biti predstavljeno u planu procjene učinka za pooštavanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU-a do 2030.

Provedba ovog Prijedloga zahtijevat će preraspodjelu osoblja unutar Komisije, kao i neznatno povećanje broja osoblja Europske agencije za okoliš (EEA), što je navedeno u priloženom zakonodavnom financijskom izvještaju.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Transparentno i redovito izvješćivanje država članica, zajedno s pouzdanim procjenama Komisije i mehanizmima kojima se osigurava ocjenjivanje napretka, ključni su kako bi se osiguralo da EU ostane na dobrom putu za postizanje klimatske neutralnosti EU-a do 2050. Inicijativa se oslanja na proces koji se temelji na integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i pouzdanom okviru transparentnosti za emisije stakleničkih plinova i

¹⁵ Dubinska analiza uz Komunikaciju Komisije COM(2018) 773, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf.

¹⁶ SL C 326, 26.10.2012., str. 391.

druge informacije o klimi iz Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime. Komisija će, među ostalim, informacije koje su dostavile države članice u skladu s Uredbom o upravljanju upotrijebiti kao osnovu za redovitu procjenu napretka. To uključuje informacije o emisijama stakleničkih plinova, politikama i mjerama, predviđanjima i prilagodbi. Komisija će se tim informacijama služiti i za izradu pregleda aktivnosti u području okoliša i praćenje programa djelovanja za okoliš. Informacije dobivene od država članica mogu se dopuniti sustavnim praćenjem stanja atmosfere terenskim ispitivanjem, ali i daljinskim praćenjem poput onog kakvo omogućuje sustav Copernicus. Komisija će ujedno redovito procjenjivati je li potrebno ažuriranje putanje napretka, preispitivati politike i zakonodavstvo te poduzimati mjere u slučaju nedovoljnog napretka.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

U članku 2. utvrđuje se cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050. koji se treba ostvariti na matičnom području unutar Unije i njime su obuhvaćeni svi sektori i svi staklenički plinovi, a ne samo CO₂. U njemu se odražava odredba u skladu s člankom 4. stavkom 4. Pariškog sporazuma, na temelju koje razvijene zemlje koje su stranke sporazuma trebaju i dalje biti predvodnice u ostvarivanju ciljeva apsolutnog smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu. Njime se prepoznaje da će, iako je prioritet izbjegavanje emisija stakleničkih plinova na izvoru, biti potrebno uklanjanje stakleničkih plinova radi neutraliziranja učinaka preostalih stakleničkih plinova iz sektora u kojima je dekarbonizacija najveći izazov. Prirodne ponore u šumama, tlu, poljoprivrednim zemljištima i močvarnim područjima trebalo bi zadržati i dodatno povećati te uvesti i smanjiti troškove tehnologija za uklanjanje ugljika kao što su hvatanje i skladištenje ugljika te hvatanje i uporaba ugljika. U članku se usto zahtijeva da Europski parlament, Vijeće, Komisija i države članice poduzmu potrebne mjere i na razini Unije i na nacionalnoj razini kako bi se omogućilo zajedničko ostvarenje tog cilja. Mjere na razini Unije činit će važan dio mjera potrebnih za postizanje tog cilja.

Utvrđivanje putanje napretka u smanjenju emisija stakleničkih plinova na razini Unije pridonijet će postizanju klimatske neutralnosti EU-a do 2050. (članak 3.). Komisija će svakih pet godina preispitati putanju napretka u odnosu na rokove iz Pariškog sporazuma. U skladu s Pariškim sporazumom stranke u okviru „globalnog pregleda stanja” redovito analiziraju provedbu Pariškog sporazuma i procjenjuju zajednički napredak prema ostvarivanju njegove svrhe i dugoročnih ciljeva. Komisija će preispitati putanju napretka najkasnije šest mjeseci nakon svakog globalnog pregleda stanja.

Članak 4. odnosi se na prilagodbu klimatskim promjenama. Unatoč mjerama ublažavanja, klimatske promjene već uzrokuju i nastavit će uzrokovati znatne neprilike u Europi pa je stoga ključno više raditi na jačanju kapaciteta prilagodbe, povećavanju otpornosti i smanjivanju ranjivosti, oslanjajući se na zakonodavstvo Unije koje već obuhvaća konkretne ciljeve prilagodbe na klimatske promjene. U tom je pogledu ključan razvoj i provedba strategija i planova prilagodbe. Nova EU-ova strategija za prilagodbu izravno će pridonijeti postizanju tog cilja.

Komisija će svakih pet godina ocijeniti napredak prema rokovima iz Pariškog sporazuma (članci od 5. do 7.). Prije svakog globalnog pregleda stanja Komisija će ocijeniti i izvijestiti o zajedničkom napretku koji su ostvarile države članice u postizanju klimatske neutralnosti ili u prilagodbi na klimatske promjene, kao i o dosljednosti mjera Unije u pogledu cilja klimatske neutralnosti ili njihove svrsishodnosti u pogledu jačanja kapaciteta prilagodbe, povećavanja otpornosti ili smanjivanja ranjivosti. Ako se procjenom ukaže na nedosljednost ili nesvrsishodnost mjera Unije, ili pak na nedovoljan napredak, Komisija će poduzeti potrebne

mjere. Usto, Komisija će redovito ocjenjivati relevantne nacionalne mjere i upućivati preporuke u pogledu zabilježenih nedosljednosti ili neprikladnosti tih mjera.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Komisija je Komunikacijom od 11. prosinca 2019. „Europski zeleni plan”¹⁹ uspostavila novu razvojnu strategiju kojom se želi preobraziti Uniju u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem do 2050. neće bi neto emisija stakleničkih plinova te u kojem gospodarski rast ne ovisi o iskorištavanju resursa. Usto, nastoji se zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital Unije te zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika povezanih s okolišem i utjecaja okoliša na njih. Tranzicija pritom mora biti pravedna i uključiva, ne ostavljajući nikoga zakinutim.
- (2) U posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o učincima globalnog zatopljenja od 1,5 °C u odnosu na predindustrijske razine i povezanih globalnih kretanja emisija stakleničkih plinova²⁰ pruža se pouzdano znanstveno polazište za borbu protiv klimatskih promjena i ukazuje se na potrebu za jačanjem djelovanja u području klime. Njime se potvrđuje nužnost hitnog smanjenja emisija stakleničkih plinova i ograničavanja klimatskih promjena na 1,5 °C kako bi se smanjila vjerojatnost ekstremnih vremenskih uvjeta. U Globalnom izvješću o procjeni

¹⁷ SL C , , str. .

¹⁸ SL C , , str. .

¹⁹ Komunikacija Komisije – Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final od 11. prosinca 2019.

²⁰ IPCC, 2018.: *Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty* (Globalno zatopljenje od 1,5 °C Posebno izvješće IPCC-a o učincima globalnog zatopljenja od 1,5 °C u odnosu na predindustrijske razine i povezanih globalnih kretanja emisija, u kontekstu jačanja globalnog odgovora na prijetnju klimatskih promjena, održivog razvoja i rada na iskorjenjivanju siromaštva) [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, i T. Waterfield (ur.)].

iz 2019.²¹ Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) ukazuje se na smanjenje biološke raznolikosti diljem svijeta, pri čemu su klimatske promjene treći najvažniji uzročnik gubitka biološke raznolikosti²².

- (3) Stabilan dugoročni cilj ključan je za doprinos gospodarskoj i društvenoj preobrazbi, zapošljavanju, rastu i postizanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja, kao i za pravedno i troškovno učinkovito djelovanje prema cilju u pogledu temperature iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama iz 2015., koji je donesen nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (dalje u tekstu „Pariški sporazum”).
- (4) Pariškim sporazumom utvrđuje se dugoročni cilj zadržavanja porasta globalne temperature na znatno manje od 2 °C iznad predindustrijske razine te djelovanje u cilju zadržavanja tog porasta na 1,5 °C iznad predindustrijske razine²³ te naglašava važnost prilagodbe negativnim učincima klimatskih promjena²⁴ i usklađivanja financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i s razvojem otpornim na klimatske promjene²⁵.
- (5) Djelovanja Unije i država članica u području klime usmjerena su na zaštitu ljudi i planeta, dobrobiti, prosperiteta, zdravlja, prehrane, integriteta ekosustava i biološke raznolikosti od rizika nastalih kao posljedica klimatskih promjena, a provode se u kontekstu plana održivog razvoja do 2030. i postizanja ciljeva Pariškog sporazuma, kao i najvećeg mogućeg prosperiteta unutar ograničenja planeta te povećanja otpornosti i smanjivanja ranjivosti društva klimatskim promjenama.
- (6) Postizanje klimatske neutralnosti podrazumijeva doprinos svih gospodarskih sektora. S obzirom na važnost proizvodnje i potrošnje energije u pogledu emisija stakleničkih plinova, ključan je prelazak na održiv, povoljan i siguran sustav opskrbe energijom koji se oslanja na pouzdano unutarnje tržište energijom. Za ostvarivanje klimatske neutralnosti važni su i digitalna transformacija, tehnološke inovacije te razvoj i istraživanje.
- (7) Unija provodi ambicioznu politiku djelovanja u području klime i uspostavila je regulatorni okvir za postizanje svojih ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. Među ostalim, zakonodavstvo kojim se nastoji ostvariti taj cilj obuhvaća Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ kojom se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Uredbu (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ kojom se uspostavljaju nacionalni ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. te Uredbu (EU) 2018/841 Europskog

²¹ IPBES 2019.: Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services (Globalna procjena biološke raznolikosti i usluga ekosustava);

²² Europska agencija za okoliš, Europsko izvješće o okolišu – stanje i izgledi 2020.” (Luxemburg: Ured za publikacije EU-a, 2019.).

²³ Članak 2. stavak 1. točka (a) Pariškog sporazuma.

²⁴ Članak 2. stavak 1. točka (b) Pariškog sporazuma.

²⁵ Članak 2. stavak 1. točka (c) Pariškog sporazuma.

²⁶ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

²⁷ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

parlamenta i Vijeća²⁸ kojom se države članice obvezuje na uravnoteživanje emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva.

- (8) Komisija je u svojoj Komunikaciji od 28. studenoga 2018., „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, predstavila viziju postizanja nulte neto stope emisija stakleničkih plinova u Uniji do 2050. putem socijalno pravedne i troškovno učinkovite tranzicije.
- (9) Unija paketom „Čista energija za sve Europljane”²⁹ nastoji ostvariti ambiciozni plan dekarbonizacije, posebno izgradnjom snažne energetske unije, što obuhvaća ciljeve energetske učinkovitosti za 2030. i uvođenje energije iz obnovljivih izvora u direktivama 2012/27/EU³⁰ i (EU) 2018/2001³¹ Europskog parlamenta i Vijeća, te jačanjem relevantnog zakonodavstva uključujući Direktivu 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća³².
- (10) Unija je globalni predvodnik u prijelazu na klimatsku neutralnost i odlučna je pomoći u povećanju globalne ambicije i jačanju globalnog odgovora na klimatske promjene služeći se svim alatima koji su joj na raspolaganju, uključujući klimatsku diplomaciju.
- (11) Europski parlament pozvao je na nužno ostvarivanje klimatski neutralnog društva do 2050., što bi bio dokaz europskog uspjeha³³, te je proglasio klimatsku i okolišnu krizu³⁴. Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 12. prosinca 2019.³⁵ podržalo postizanje klimatski neutralne Unije do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, istodobno priznajući da je potrebno uspostaviti poticajni okvir te da će za prelazak biti potrebna znatna javna i privatna ulaganja. Europsko vijeće ujedno je pozvalo Komisiju da što prije tijekom 2020. pripremi prijedlog dugoročne strategije Unije imajući u vidu njezino donošenje u Vijeću i podnošenje Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime.
- (12) Unija bi trebala nastojati da do 2050. ostvari ravnotežu između emisija stakleničkih plinova nastalih ljudskim djelovanjem u cijelom gospodarstvu i njihova uklanjanja prirodnim i tehnološkim rješenjima na području EU-a. Cilju klimatske neutralnosti na razini Unije do 2050. trebale bi zajednički doprinijeti sve države članice te bi države članice, Europski parlament, Vijeće i Komisija trebali poduzeti potrebne mjere za omogućivanje uspješnosti tog djelovanja. Mjere na razini Unije činit će važan dio mjera potrebnih za postizanje tog cilja.

²⁸ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

²⁹ COM(2016) 860 final od 30. studenoga 2016.

³⁰ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetska učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.)

³¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

³² Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetska svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

³³ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP)).

³⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 28. studenoga 2019. o klimatska i okolišna kriza (2019/2930(RSP)).

³⁵ Zaključci koje je Europsko vijeće donijelo na sastanku održanom 12. prosinca 2019., EUCO 29/19, CO EUR 31, CONCL 9.

- (13) Unija bi trebala nastaviti sa svojim djelovanjem u području klime i predvoditi međunarodnu zajednicu u području klime nakon 2050. kako bi zaštitila ljude i planet od opasnih klimatskih promjena, provodeći ciljeve u pogledu temperature iz Pariškog sporazuma i slijedeći znanstvene preporuke IPCC-a.
- (14) Prilagodba je ključna sastavnica dugoročnog globalnog odgovora na klimatske promjene. Stoga bi države članice i Unija trebale ojačati svoje kapacitete za prilagodbu, povećati otpornost i smanjiti ranjivost zbog klimatskih promjena, kako je predviđeno u članku 7. Pariškog sporazuma, te osigurati najveće moguće pogodnosti u okviru drugih politika i zakonodavstva u području okoliša. Države članice trebale bi donijeti sveobuhvatne nacionalne strategije i planove za prilagodbu.
- (15) Pri provedbi relevantnih mjera na razini Unije i nacionalnoj razini radi postizanja klimatske neutralnosti, države članice, Europski parlament, Vijeće i Komisija trebali bi uzeti u obzir doprinos koji će se prelaskom na klimatsku neutralnost ostvariti u pogledu dobrobiti građana, prosperiteta društva i konkurentnosti gospodarstva; sigurnost i cjenovnu pristupačnost opskrbe energijom i hranom; pravednost i solidarnost među državama članicama i unutar država članica s obzirom na njihove gospodarske kapacitete, nacionalne okolnosti i potrebu za postupnom konvergencijom; potrebu za pravednom i društveno pravičnom tranzicijom; najbolje raspoložive znanstvene dokaze, a posebno nalaze Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC); potrebu za uključivanje rizika od klimatskih promjena u odluke o ulaganju i planiranju; isplativost i tehnološku neutralnost u postizanju smanjenja i uklanjanja emisija stakleničkih plinova te povećanju otpornosti; postupni napredak u integritetu okoliša i kretanjima razina ambicija.
- (16) Prelazak na klimatsku neutralnost zahtijeva promjene u cijelom spektru politika i zajednički rad svih gospodarskih i društvenih sektora, kako je Komisija pokazala u svojoj Komunikaciji „Europski zeleni plan”. Europsko vijeće je u svojim zaključcima od 12. prosinca 2019. zaključilo da sve relevantno zakonodavstvo i politike Unije moraju biti u skladu s postizanjem klimatske neutralnosti te mu doprinositi, poštujući pritom jednake uvjete, te je pozvalo Komisiju da ispita je li za to potrebna prilagodba postojećih pravila.
- (17) Komisija je u svojoj Komunikaciji „Europski zeleni plan” iznijela namjeru da ocijeni i iznese prijedloge za povećanje cilja Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030., kako bi se osigurala njegova usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti do 2050. Komisija je u toj Komunikaciji istaknula da bi sve politike Unije trebale doprinositi postizanju klimatske neutralnosti i da bi trebali sudjelovati svi sektori. Do rujna 2020. Komisija bi trebala preispitati klimatski cilj Unije za 2030. i istražiti mogućnosti za novi cilj smanjenja emisija za 2030. od 50 do 55 % u odnosu na razine iz 1990., oslanjajući se na sveobuhvatnu procjenu učinka i uzimajući u obzir analizu integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova podnesenih u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶. Ako Komisija smatra da su potrebne izmjene cilja Unije za 2030., trebala bi prema potrebi uputiti Europskom parlamentu i Vijeću prijedloge izmjene te Uredbe. Komisija bi do 30. lipnja 2021. trebala procijeniti na koji je način potrebno izmijeniti zakonodavstvo Unije kojim se

³⁶ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

provodi taj cilj kako bi se postigli ciljevi smanjenja emisija od 50 do 55 % u usporedbi s razinama iz 1990.

- (18) Kako bi se osiguralo da Unija i države članice dobro napreduju u postizanju klimatske neutralnosti i prilagodbi, Komisija bi trebala redoviti pratiti njihov napredak. Ako bi zajednički napredak država članica u postizanju klimatske neutralnosti ili prilagodbe bio nedovoljan, ili ako bi mjere Unije bile nedosljedne cilju klimatske neutralnosti ili nesvrshodne za jačanje kapaciteta prilagodbe, povećanje otpornosti ili smanjenje ranjivosti, Komisija bi trebala poduzeti potrebne mjere u skladu s Ugovorima. Komisija bi isto trebala redovito ocjenjivati relevantne nacionalne mjere i upućivati preporuke ako utvrdi da mjere država članica nisu dosljedne s ciljem klimatske neutralnosti ili nisu svrshodne za jačanje kapaciteta prilagodbe, povećanje otpornosti ili smanjenje ranjivosti.
- (19) Komisija bi trebala osigurati pouzdanu i objektivnu procjenu na temelju najnaprednijih znanstvenih, tehničkih i socioekonomskih spoznaja, kojom se uvažava širok raspon neovisnog stručnog znanja, te temeljiti svoju procjenu na relevantnim informacijama, uključujući informacije koje su joj dostavile države članice, na izvješćima Europske agencije za okoliš i na najnaprednijim znanstvenim dokazima, uključujući izvješća IPCC-a. Budući da se Komisija obvezala istražiti načine za upotrebu taksonomije EU-a u kontekstu europskog zelenog plana u javnom sektoru, to bi trebalo uključivati informacije o održivom ulaganju Unije i država članica u skladu s Uredbom (EU) 2020/... [Uredba o taksonomiji], kada takve informacije postanu dostupne. Komisija bi se trebala služiti europskim statističkim i drugim podacima, ako su dostupni, te zatražiti stručni nadzor. Komisiji bi u skladu s godišnjim programom rada prema potrebi trebala pomagati Europska agencija za okoliš.
- (20) Budući da građani i zajednice imaju važnu ulogu u napretku transformacije ka klimatskoj neutralnosti, trebalo bi poticati snažnu javnu i društvenu uključenost u pitanja klimatske politike. Komisija bi stoga trebala uključiti sve dijelovima društva kako bi im omogućila poduzmu djelovanja za ostvarivanje klimatski neutralnog društva otpornog na klimatske promjene, među ostalim pokretanjem Europskog sporazuma o klimi.
- (21) Kako bi se osigurala predvidivost i pouzdanost za sve gospodarske aktere, uključujući poduzeća, radnike, ulagače i potrošače, kao i nepovratnost tranzicije ka klimatskoj neutralnosti i postupno smanjenje emisija te pružila potpora ocjenjivanju dosljednosti mjera i napretka u pogledu klimatske neutralnosti, Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije radi uspostavljanja putanje napretka u postizanju nultih neto emisija stakleničkih plinova u Uniji do 2050. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³⁷ Konkretno, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u izradi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (22) U skladu s obvezom Komisije u pogledu načela bolje izrade zakonodavstva trebalo bi težiti dosljednosti instrumenata Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova. Sustav mjerenja napretka u postizanju klimatske neutralnosti i usklađenost

³⁷ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

mjera poduzetih u tom cilju trebali bi biti dosljedni i temeljiti se na okviru upravljanja utvrđenom u Uredbi (EU) 2018/1999. Konkretno, sustav redovitog izvješćivanja i redosljed Komisijinog rada na procjeni i mjerama na temelju izvješćivanja trebali bi biti usklađeni s obvezama država članica za podnošenje informacija i izvješćivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/1999. Uredbu (EU) 2018/1999 trebalo stoga bi na odgovarajući način izmijeniti kako bi se u relevantne odredbe uključio cilj klimatske neutralnosti.

- (23) Klimatske promjene po svojoj su naravi prekogranični problem pa je koordinirano djelovanje na razini Unije nužno za djelotvorno dopunjavanje i osnaživanje nacionalnih politika. S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest postizanje klimatske neutralnosti Unije do 2050., ne mogu dostatno ostvariti države članice pojedinačnim djelovanjem, nego se zbog svog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom uspostavlja okvir za nepovratno i postupno smanjivanje emisija stakleničkih plinova i njihovo intenzivnije uklanjanje djelovanjem prirodnih i drugih ponora u Uniji.

Ovom se Uredbom utvrđuje obvezujući cilj klimatske neutralnosti u Uniji do 2050., u skladu s dugoročnim ciljem koji se odnosi na temperaturu zacrtanim u članku 2. Pariškog sporazuma, i pruža okvir za napredak prema globalnom cilju prilagodbe iz članka 7. Pariškog sporazuma.

Ova se Uredba primjenjuje na antropogene emisije i uklanjanje stakleničkih plinova iz dijela 2. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999 prirodnim i drugim ponorima.

Članak 2.

Cilj klimatske neutralnosti

1. Emisije i uklanjanja stakleničkih plinova uređenih pravom Unije moraju biti izjednačeni najkasnije do 2050., čime će se do te godine ostvariti nulta neto razina emisija.
2. Relevantne institucije Unije i države članice moraju poduzeti potrebne mjere na razini Unije i na razini država članica kako bi omogućile zajedničko postizanje cilja klimatske neutralnosti iz stavka 1., uzimajući u obzir važnost promicanja pravednosti i solidarnosti među državama članicama.
3. Komisija će do rujna 2020. preispitati klimatski cilj Unije za 2030. iz članka 2. stavka 11. Uredbe (EU) 2018/1999 u kontekstu cilja klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. i istražiti mogućnosti za novi cilj za 2030. – smanjenje emisija od 50 do 55 % u odnosu na 1990. Ako Komisija bude smatrala da je neophodno izmijeniti taj cilj, podnijet će prema potrebi prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću.

4. Komisija će do 30. lipnja 2021. procijeniti kako bi zakonodavstvo Unije na temelju kojeg se nastoji postići cilj Unije za 2030. trebalo izmijeniti radi postizanja smanjenja emisija od 50 do 55 % u odnosu na 1990. i postizanja cilja klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. te razmotriti potrebne mjere, uključujući donošenje zakonodavnih prijedloga, u skladu s Ugovorima.

Članak 3.

Putanja napretka prema klimatskoj neutralnosti

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 9. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem na razini Unije putanje napretka kako bi se do 2050. na razini Unije postigao cilj klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. Komisija preispituje putanju napretka najkasnije u roku od šest mjeseci nakon svakog globalnog pregleda stanja iz članka 14. Pariškog sporazuma.
2. Putanja napretka započinje od Unijinog klimatskog cilja za 2030. iz članka 2. stavka 3.
3. Pri utvrđivanju putanje napretka u skladu sa stavkom 1. Komisija uzima u obzir sljedeće:
 - (a) troškovnu i ekonomsku učinkovitost;
 - (b) konkurentnost gospodarstva Unije;
 - (c) najbolju raspoloživu tehnologiju;
 - (d) energetska učinkovitost, cjenovnu pristupačnost energije i sigurnost opskrbe;
 - (e) pravednost i solidarnost među državama članicama i unutar njih;
 - (f) potrebu da se osigura ekološka djelotvornost i napredak s vremenom;
 - (g) potrebe i prilike za ulaganja;
 - (h) potrebu da se osigura pravedna i društveno pravična tranzicija;
 - (i) međunarodna zbivanja te nastojanja u cilju ostvarivanja dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma i konačnog cilja Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime;
 - (j) najkvalitetnije dostupne i najnovije znanstvene dokaze, uključujući najnovija izvješća IPCC-a.

Članak 4.

Prilagodba klimatskim promjenama

1. Relevantne institucije Unije i države članice osiguravaju neprekinuti napredak u poboljšavanju kapaciteta za prilagodbu, jačanje otpornosti i smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene u skladu s člankom 7. Pariškog sporazuma.
2. Države članice razvijaju i provode planove i strategije za prilagodbu koji uključuju sveobuhvatne okvire za upravljanje rizicima, na temelju kvalitetnih referentnih vrijednosti u pogledu klime i osjetljivosti, te ocjene napretka.

Članak 5.

Ocjena napretka i mjera Unije

1. Komisija do 30. rujna 2023. i svakih pet godina nakon toga ocjenjuje, uz ocjene predviđene člankom 29. stavkom 5. Uredbe (EU) 2018/1999:
 - (a) zajednički napredak svih država članica u postizanju cilja klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. u skladu s putanjom napretka iz članka 3. stavka 1.;
 - (b) zajednički napredak svih država članica u prilagodbi iz članka 4.Komisija podnosi zaključke te ocjene Europskom parlamentu i Vijeću zajedno s Izvješćem o stanju energetske unije za predmetnu kalendarsku godinu u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2018/1999.
2. Komisija do 30. rujna 2023. i svakih pet godina nakon toga preispituje:
 - (a) usklađenost mjera Unije s ciljem klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. u skladu s putanjom napretka iz članka 3. stavka 1.;
 - (b) prikladnost mjera Unije za osiguravanje napretka u prilagodbi iz članka 4.
3. Ako Komisija na temelju ocjene iz stavaka 1. i 2. utvrdi da mjere Unije nisu dosljedne s ciljem klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. ili da nisu dovoljne za osiguravanje napretka u prilagodbi iz članka 4. ili da je napredak u postizanju cilja klimatske neutralnosti ili u prilagodbi iz članka 4. nedovoljan, ona poduzima potrebne mjere u skladu s Ugovorima i preispituje putanju napretka iz članka 3. stavka 1.
4. Prije donošenja, Komisija ocjenjuje svaki nacrt mjere ili zakonodavni prijedlog s obzirom na cilj klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1. kako je izražen putanjom napretka iz članka 3. stavka 1. i uključuje tu analizu u sve procjene učinka uz te mjere ili prijedloge, a prilikom donošenja takvih mjera ili zakonodavnih prijedloga objavljuje rezultate te ocjene.

Članak 6.

Ocjena nacionalnih mjera

1. Komisija do 30. rujna 2023. i svakih pet godina nakon toga ocjenjuje:
 - (a) usklađenost nacionalnih mjera, koje su na temelju nacionalnih energetske i klimatskih planova ili dvogodišnjih izvješća o napretku podnesenih u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 utvrđene kao relevantne za postizanje cilja klimatske neutralnosti iz članka 2. stavka 1., s tim ciljem kako je izražen putanjom napretka iz članka 3. stavka 1.;
 - (b) prikladnost relevantnih nacionalnih mjera za osiguravanje napretka u prilagodbi iz članka 4.Komisija podnosi zaključke te ocjene Europskom parlamentu i Vijeću zajedno s Izvješćem o stanju energetske unije za predmetnu kalendarsku godinu u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2018/1999.
2. Ako Komisija utvrdi, uzimajući u obzir zajednički napredak ocijenjen u skladu s člankom 5. stavkom 1., da mjere države članice nisu dosljedne s tim ciljem kako je izražen putanjom napretka iz članka 3. stavka 1. ili da su nedovoljne za postizanje napretka u prilagodbi iz članka 4., ona može izdati preporuke toj državi članici. Komisija takve preporuke stavlja na raspolaganje javnosti.
3. Ako je u skladu sa stavkom 2. izdana preporuka, primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) dotična država članica na odgovarajući način uzima u obzir preporuku u duhu solidarnosti između država članica i Unije te između samih država članica;
- (b) dotična država članica u svojem prvom izvješću o napretku podnesenom u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 u godini nakon one u kojoj je izdana preporuka iznosi kako je tu preporuku uzela u obzir. Ako dotična država članica odluči ne slijediti preporuku ili njezin veći dio, obvezna je Komisiji iznijeti svoje obrazloženje;
- (c) preporukama bi se trebale nadopunjavati najnovije preporuke po državama izdane u kontekstu Europskog semestra.

Članak 7.

Zajedničke odredbe o ocjeni Komisije

1. Uz nacionalne mjere iz članka 6. stavka 1. točke (a), Komisija svoju ocjenu iz članka 5. i 6. temelji na sljedećem:
 - (a) informacijama koje su podnesene i dostavljene u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999;
 - (b) izvješćima Europske agencije za okoliš (EEA);
 - (c) europskim statističkim i drugim podacima, uključujući podatke o gubicima uzrokovanim nepovoljnim klimatskim utjecajima, ako su dostupni; te
 - (d) najkvalitetnijim dostupnim znanstvenim dokazima, uključujući najnovija izvješća IPCC-a; i
 - (e) svim dodatnim informacijama o okolišno održivim ulaganjima Unije i država članica, uključujući, ako su dostupne, o ulaganjima u skladu s Uredbom (EU) 2020/... [Uredba o taksonomiji].
2. EEA pomaže Komisiji u pripremi ocjene iz članka 5. i 6., u skladu sa svojim godišnjim programom rada.

Članak 8.

Sudjelovanje javnosti

Komisija uključuje sve dijelove društva kako bi im omogućila da poduzmu djelovanja za ostvarivanje klimatski neutralnog društva otpornog na klimatske promjene. Komisija pospješuje uključiv i pristupačan proces na svim razinama, uključujući nacionalnu, regionalnu i lokalnu, sa socijalnim partnerima, građanima i civilnim društvom, radi razmjene najbolje prakse i utvrđivanja djelovanja kojima se pridonosi ostvarivanju ciljeva ove Uredbe. Uz to, Komisija može iskoristiti i rezultate višerazinskih dijaloga o klimi i energiji koje su uspostavile države članice u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2018/1999.

Članak 9.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od...[Ured za publikacije: datum stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća taj se rok produljuje za dva mjeseca.

Članak 10.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1999

Uredba (EU) 2018/1999 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) provedbu strategija i mjera osmišljenih za ostvarivanje cilja klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi], ciljeva energetske unije te, za prvo desetogodišnje razdoblje od 2021. do 2030., posebice energetskih i klimatskih ciljeva Unije za 2030.;”;
2. u članku 2. točka 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. „projekcije” znači predviđanja antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima ili razvoja energetskog sustava, uključujući barem kvantitativne procjene za niz od šest budućih godina koje završavaju s 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine;”;
3. u članku 3. stavku 2. točka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) procjene učinaka planiranih politika i mjera za ostvarenje ciljeva iz točke (b) ovog stavka, uključujući njihovu usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi], dugoročnim ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova na temelju Pariškog sporazuma i dugoročnim strategijama iz članka 15.;”;
4. u članku 8. stavku 2. dodaje se sljedeća točka (e):

„(e) načina na koji postojeće politike i mjere te planirane politike i mjere pridonose ostvarivanju cilja klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi].”;
5. Članak 11. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 11.

Višerazinski dijalog o klimi i energiji

Svaka država članica uspostavlja višerazinski dijalog o klimi i energiji u skladu s nacionalnim propisima, pri čemu lokalna tijela, organizacije civilnog društva, poslovna zajednica, ulagači i drugi relevantni dionici te šira javnost mogu aktivno sudjelovati i raspravljati o postizanju cilja klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi] i različitim scenarijima predviđenima za energetska i klimatska politika, uključujući i dugoročnu perspektivu, te preispitivati napredak, osim ako država članica već ima strukturu koja služi toj svrsi. U okviru tog dijaloga može se raspravljati o integriranim nacionalnim energetska i klimatska planovima.”;

6. u članku 15. stavku 3. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) postizanju dugoročnih smanjenja emisija stakleničkih plinova i poboljšanju uklanjanja ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi];”;

7. Prilog I. Dio 1. mijenja se kako slijedi:

(a) u odjeljku A točki 3.1.1. podtočka i. zamjenjuje se sljedećim:

„i. Politike i mjere za ostvarivanje cilja iz Uredbe (EU) 2018/842 kako je navedeno u točki 2.1.1. te politike i mjere za usklađivanje s Uredbom (EU) 2018/841, kojima su obuhvaćeni svi ključni sektori koji proizvode velike emisije i sektori u kojima se može intenzivirati uklanjanje stakleničkih plinova, s perspektivom postizanja cilja klimatske neutralnosti iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi];”;

(b) u odjeljku B dodaje se sljedeća točka 5.5.:

„5.5. Doprinos planiranih politika i mjera ostvarivanju cilja klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi];”;

8. u Prilogu VI. točki (c) podtočka viii. zamjenjuje se sljedećim:

„viii. ocjenu doprinosa politike ili mjere ostvarivanju cilja klimatske neutralnosti Unije iz članka 2. Uredbe .../... [Propis o klimi] i ostvarivanju dugoročne strategije iz članka 15.”;

Članak 11.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Sadržaj

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE
 - 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
 - 1.2. Predmetna područja politike (klaster programa)
 - 1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:
 - 1.4. Osnova prijedloga/inicijative
 - 1.4.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative
 - 1.4.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije
 - 1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava
 - 1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima
 - 1.5. Trajanje i financijski učinak
 - 1.6. Predviđeni načini upravljanja
2. MJERE UPRAVLJANJA
 - 2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja
 - 2.2. Sustavi upravljanja i kontrole
 - 2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole
 - 2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika
 - 2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola
 - 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti
3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE
 - 3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda
 - 3.2. Procijenjeni učinak na rashode
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode
 - 3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva
 - 3.2.3. Doprinos trećih strana
 - 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (Europski propis o klimi)

1.2. Predmetna područja politike (*klaster programa*)

Klimatska politika

Glava 34 (VFO 2014. – 2020.) – Glava 9 (VFO 2021. – 2027.)

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja³⁸

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

U Europskom zelenom planu potvrđuje se namjera komisije da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent. Europski parlament i Europsko vijeće podržavaju dugoročni cilj EU-a u smislu klimatske neutralnosti. Namjera je ovog prijedloga uspostaviti okvir i plan za postizanje klimatske neutralnosti EU-a. Relevantne institucije Unije i države članice moraju poduzeti potrebne mjere za provedbu ovog prijedloga. Države članice trebaju dodatno integrirati dugoročnu viziju u svoje planove i izvješća u skladu s Uredbom o upravljanju. Zadaci Komisije obuhvaćaju preispitivanje cilja za 2030. i sve relevantne povezane instrumente za postizanje revidiranog cilja, utvrđivanje putanje napretka, provjeru usklađenosti postojećeg okvira politike, petogodišnju ocjenu, izdavanje preporuka i donošenje dodatnih mjera na razini EU-a.

1.4.2. *Dodana vrijednost angažmana Unije (može proizlaziti iz raznih čimbenika, npr. bolje koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost angažmana Unije” vrijednost je intervencije Unije koja je dodana vrijednosti koju bi inače ostvarile države članice svojim zasebnim djelovanjima.*

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex-ante*) Klimatske promjene su globalni problem koji se ne može riješiti isključivo nacionalnim ili lokalnim djelovanjem.

Očekivana ostvarena dodana vrijednost Unije (*ex post*) Koordinirano djelovanje EU-a može bitno nadopuniti i pojačati nacionalna i lokalna djelovanja te pridonosi boljoj klimatskoj politici.

³⁸

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točki (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

EU je uspostavio sveobuhvatan okvir politika za smanjivanje emisija stakleničkih plinova te je već započeo modernizaciju i preobrazbu gospodarstva radi postizanja klimatske neutralnosti. U razdoblju od 1990. do 2018. emisije stakleničkih plinova smanjile su se za 23 %, a gospodarstvo je poraslo za 61 %. Međutim, procjenjuje se da će se sadašnjim politikama emisije stakleničkih plinova do 2050. smanjiti samo za 60 %, što znači da treba učiniti znatno više da bi se do te godine postigla klimatska neutralnost.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Prijedlogom se namjerava dopuniti postojeći okvir politike uspostavljanjem dugoročnog plana i ugrađivanjem u pravo EU-a cilja klimatske neutralnosti do 2050., intenzivnijim djelovanjem u području prilagodbe, uspostavljanjem postupka za utvrđivanje i preispitivanje putanje napretka do 2050., redovnim ocjenjivanjem i uspostavljanjem postupka za slučaj nedovoljnog napretka ili neusklađenosti. Uz to, Komisiji se povjerava zadaća preispitivanja postojećih politika i zakonodavstva Unije s obzirom na njihovu usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti i putanjom napretka. Komisija je zadužena i za ocjenjivanje i iznošenje prijedloga za pooštavanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za 2030., kako bi se osigurala usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti do 2050. Prijedlog je usklađen s Uredbom o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime ((EU) 2018/1999) i njezinim izmjenama.

1.5. Trajanje i financijski učinak

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- Financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

neograničeno trajanje

- Provedba s početnim razdobljem od 2020. s neograničenim trajanjem,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
 - međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
 - EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
 - tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe;
 - javnopravnim tijelima;
 - tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
 - tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
 - osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Komisiji će u pripremi izvješća i praćenju i ocjenjivanju napretka u prilagodbi u skladu s ovom Uredbom pomagati Europska agencija za okoliš u skladu sa svojim godišnjim programom rada.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Prijedlog se nastavlja na kvalitetan okvir za transparentnost u pogledu emisija stakleničkih plinova, na integrirane energetske i klimatske planove i sve druge informacije o klimi iz npr. Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime te se za države članice ne uspostavljaju dodatni kanali za izvješćivanje. Vremenski raspored ocjenjivanja koje provodi Komisija usklađen je s vremenskim rasporedom iz Pariškog sporazuma i preispitivanjem predviđenim u Uredbi o upravljanju. Postupak preporuka Komisije povezan je s tom petogodišnjom ocjenom Komisije.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Nije primjenjivo – prijedlogom se ne provodi financijski program nego osmišljava dugoročna politika. Način upravljanja, mehanizmi provedbe financiranja, načini plaćanja i strategija kontrole s obzirom na stope pogreške nisu primjenjivi. Za provedbu ovog prijedloga bit će potrebna preraspodjela ljudskih resursa unutar Komisije i neznatno povećanje broja osoblja Europske agencije za okoliš (EEA). Odgovarajući postupci već su uspostavljeni.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika*

Moguće je da će države članice kasniti u ispunjavanju svojih obveza planiranja i izvješćivanja iz Uredbe o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime. Zahvaljujući postojećim uhodanim sustavima za izvješćivanje o klimi (u okviru Uredbe o mehanizmu za praćenje i integriranim u Uredbu o upravljanju) uspostavljeni su postupci za osiguravanje da izvješća o emisijama stakleničkih plinova stižu na vrijeme, da su prošla kontrolu kvalitete, da se mogu riješiti otvorena pitanja i da se može pomoći državama članicama koje ne ispunjavaju svoje obveze o izvješćivanju.

Moguće je da mjere na razini Unije i nacionalne mjere ne budu dovoljne za postizanje klimatske neutralnosti, ili da napredak bude nedovoljan. Stoga se prijedlogom predviđa redovna ocjena napretka, preispitivanje, preporuke i dodatne mjere. Prijedlogom se predviđa i ocjenjivanje i prijedlozi za pooštavanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za 2030. te utvrđivanje putanje napretka.

Ova inicijativa ne dovodi do pojave novih značajnih rizika koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti povezanih sredstava kojima se upravlja”) i procjena očekivanih razina rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Ova inicijativa ne stvara nove značajne kontrole/rizike koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole.

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

Nisu predviđene nikakve posebne mjere osim primjene Financijske uredbe.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			zemalja EFTA-e ⁴⁰	zemalja kandidatkinja ⁴¹	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
	Broj 5 (7) [Naslov Europska javna uprava]	Dif./nedif. ³⁹				
	34 01 01 01 / 20 02 01 02 34 01 02 01 / 20 02 06 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE

³⁹ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva

⁴⁰ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴¹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:	5 (7)	„Administrativni rashodi”
--	-------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nako n 2027.</i>	UKUPN O
Ljudski resursi		0,300	0,450	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600		4,350
Ostali administrativni rashodi		0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050		0,400
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nako n 2027.</i>	UKUPN O
UKUPNA odobrena sredstva po NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750
	Plaćanja	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godina	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 5 (7) višegodišnjeg financijskog okvira									
Ljudski resursi	0,300	0,450	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,350
Ostali administrativni rashodi	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,400
Međuzbroj za NASLOV 7 višegodišnjeg financijskog okvira	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	4,750

UKUPNO	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	4,750
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godina	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
Sjedište i predstavništva Komisije	2	3	4	4	4	4	4	4
Delegacije								
Istraživanje								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD ⁴²								
Naslov 7								
Financirano iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištima							
	– u delegacijama							
Financirano iz omotnice programa ⁴³	– u sjedištima							
	– u delegacijama							
Istraživanje								
Ostalo (navesti)								
UKUPNO	2	3	4	4	4	4	4	4

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Ovaj zahtjev za dodatne ljudske resurse (4 EPRV do 2022. – administratori) ograničen je na izradu, međuinstitucijsko odobravanje i daljnje praćenje propisa o klimi u užem smislu koje provodi glavna uprava, <u>ne uključujući</u> koordinacijsku/komunikacijsku dimenziju. Međutim, predviđa se da će dodatno radno opterećenje u smislu zakonodavnih i nezakonodavnih inicijativa koje će proizići iz Propisa o klimi biti znatno opsežnije i odrazit će se drugdje.
Vanjsko osoblje	nije primjenjivo

3.2.3. Doprinosa trećih strana

Prijedlogom/inicijativom:

⁴² UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁴³ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godina	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								O
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

Europska agencija za okoliš

Sadržaj

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE
 - 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
 - 1.2. Predmetna područja politike
 - 1.3. Prijedlog se odnosi na
 - 1.4. Ciljevi
 - 1.4.1. Opći ciljevi
 - 1.4.2. Posebni ciljevi
 - 1.4.3. Očekivani rezultati i učinak
 - 1.4.4. Pokazatelji uspješnosti
 - 1.5. Osnova prijedloga/inicijative
 - 1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative
 - 1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije
 - 1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava
 - 1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima
 - 1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele
 - 1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative
 - 1.7. Predviđeni načini upravljanja
2. MJERE UPRAVLJANJA
 - 2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja
 - 2.2. Sustavi upravljanja i kontrole
 - 2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole
 - 2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika
 - 2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola
 - 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti
3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak
- 3.2. Procijenjeni učinak na rashode
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode
 - 3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva [tijela]
 - 3.2.3. Procijenjeni učinak na ljudske resurse [tijela]
 - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom
 - 3.2.5. Doprinos trećih strana
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ „AGENCIJE”

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća (Europski propis o klimi)

1.2. Predmetna područja politike

Djelovanje u području klime

Glava 34 (VFO 2014. – 2020.) Glava 09 (VFO 2021. – 2027.)

1.3. Prijedlog se odnosi na

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴⁴

produženje postojećeg djelovanja

spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Prijedlogom se želi uspostaviti okvir za postizanje klimatske neutralnosti EU-a, s obvezujućim ciljem klimatske neutralnosti EU-a za 2050., propisuje se preispitivanje postojećeg cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2030. i utvrđivanje putanje napretka prema 2050., djelovanja na prilagodbi klimatskim promjenama i postupak upravljanja kako bi EU ostao na dobrom putu prema postizanju tog cilja.

Prijedlog je središnji dio Europskog zelenog plana, jednog od šest glavnih ciljeva iznesenih u političkim smjernicama predsjednice von der Leyen

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br. 1: Klimatska neutralnost koja se postiže pomoću funkcionalnog tržišta ugljika u EU-u i pravednog operativnog okvira za države članice EU-a kako bi mogle smanjiti emisije u drugim sektorima

Odgovarajuće aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB: Europski zeleni plan

⁴⁴

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točki (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. *Očekivani rezultati i učinak*

Navesti učinke koje bi prijedlog/inicijativa trebali imati na ciljane korisnike/skupine.

Namjera je ovog prijedloga uspostaviti okvir za postizanje klimatske neutralnosti EU-a. U dubinskoj analizi uz komunikaciju „Čist planet za sve” razmatra se, pregledom svih ključnih sektora gospodarstva, kako se može postići klimatska neutralnost. Utjecaji na te sektore uslijedit će na temelju mogućih kasnijih dopunskih prijedloga izmjene postojećeg zakonodavstva ili dodatnih politika. Na nacionalnoj razini, o karakteru i opsegu nacionalnih mjera koje izaberu države članice kako bi provele politiku ovisit će na koje će dionike one utjecati.

Temeljenjem postupaka za praćenje i izvješćivanje na onima iz Uredbe o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime administrativno opterećenje za države članice trebalo bi se smanjiti na najmanju mjeru, a kvaliteta informacija i transparentnost povećati. Prijedlogom se također nastoji uskladiti ocjenjivanje s rokovima iz Pariškog sporazuma.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Provedba sporazuma trebala bi osigurati da su EU i njezine države članice na dobrom putu prema ostvarivanju klimatske neutralnosti EU-a do 2050. i pospješiti njihov rad na prilagodbi klimatskim promjenama.

Konkretni pokazatelji za praćenje provedbe su sljedeći:

razina smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u (prema podacima koji su dostavljeni u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999)

poduzete mjere za prilagodbu klimatskim promjenama (prema podacima koji su dostavljeni u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999) i broj država članica u kojima postoje strategije i planovi za prilagodbu (kako je navedeno u prijedlogu)

1.5. **Osnova prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Relevantne institucije Unije i države članice moraju poduzeti potrebne mjere za provedbu ovog prijedloga. Države članice trebaju dodatno integrirati dugoročnu viziju u svoje planove i izvješća u skladu s Uredbom o upravljanju. Zadaci Komisije obuhvaćaju preispitivanje cilja za 2030. i sve relevantne povezane instrumente za postizanje revidiranog cilja, utvrđivanje putanje napretka, provjeru usklađenosti postojećeg okvira politike, petogodišnju ocjenu, izdavanje preporuka i donošenje dodatnih mjera na razini EU-a.

1.5.2. *Dodana vrijednost angažmana Unije (može proizlaziti iz raznih čimbenika, npr. bolje koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost angažmana Unije” vrijednost je intervencije Unije koja je dodana vrijednosti koju bi inače ostvarile države članice svojim zasebnim djelovanjima.*

Klimatske promjene prekogranični su problem koji se ne može riješiti mjerama samo na nacionalnoj ili lokalnoj razini. Koordinirano djelovanje EU-a može bitno nadopuniti i pojačati nacionalna i lokalna djelovanja te pridonosi boljoj klimatskoj politici.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

EU je uspostavio sveobuhvatan okvir politika za smanjivanje emisija stakleničkih plinova te je već započeo modernizaciju i preobrazbu gospodarstva radi postizanja klimatske neutralnosti. U razdoblju od 1990. do 2018. emisije stakleničkih plinova smanjile su se za 23 %, a gospodarstvo je poraslo za 61 %. Međutim, procjenjuje se da će se sadašnjim politikama emisije stakleničkih plinova do 2050. smanjiti samo za 60 %, što znači da treba učiniti znatno više da bi se postigla klimatska neutralnost.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Prijedlogom se namjerava dopuniti postojeći okvir politike uspostavljanjem dugoročnog plana i ugrađivanjem u pravo EU-a cilja klimatske neutralnosti do 2050., intenzivnijim djelovanjem u području prilagodbe, uspostavljanjem postupka za utvrđivanje i ažuriranje putanje napretka do 2050., redovnim ocjenama i uspostavljanjem postupka za slučaj nedovoljnog napretka ili neusklađenosti. Komisija je zadužena i za ocjenjivanje i iznošenje prijedloga za pooštavanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za 2030., kako bi se osigurala usklađenost s ciljem klimatske neutralnosti za 2050. Prijedlog je usklađen s Uredbom o upravljanju energetska unijom i djelovanjem u području klime.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

-

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

ograničeno trajanje

- prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG

neograničeno trajanje

- Provedba s početnim razdobljem od 2020. s neograničenim trajanjem,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja

Izravno upravljanje Komisije putem

- izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
- tijelima iz članka 70. i 71.;
- javnopravnim tijelima;
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

Komisiji će u pripremi petogodišnjih izvješća s ocjenama napretka u postizanju klimatske neutralnosti te praćenju i ocjenjivanju napretka u prilagodbi u skladu s ovom Uredbom pomagati Europska agencija za okoliš u skladu sa svojim godišnjim programom rada. EEA će taj posao obavljati u sklopu svojeg postojećeg mandata i u skladu s „jedinstvenim programskim dokumentom”, u kojem se utvrđuju višegodišnji i godišnji program rada EEA-e (članak 32. Uredbe 2019/715 – Okvirna financijska uredba).

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Prijedlog se nastavlja na kvalitetan okvir za transparentnost u pogledu emisija stakleničkih plinova i druge informacije o klimi iz Uredbe o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime te se za države članice ne uspostavljaju dodatni kanali za izvješćivanje. Vremenski raspored ocjenjivanja koje provodi Komisija usklađen je s vremenskim rasporedom iz Pariškog sporazuma i preispitivanjem predviđenim u Uredbi o upravljanju. Postupak preporuka Komisije povezan je s tom petogodišnjom ocjenom Komisije.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Moguće je da će države članice kasniti u ispunjavanju svojih obveza planiranja i izvješćivanja iz Uredbe o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime. Zahvaljujući postojećim uhodanim sustavima za izvješćivanje o klimi (u okviru Uredbe o mehanizmu za praćenje i integriranima u Uredbu o upravljanju) uspostavljeni su postupci za osiguravanje da izvješća o emisijama stakleničkih plinova stižu na vrijeme, da su prošla kontrolu kvalitete, da se mogu riješiti otvorena pitanja i da se može pomoći državama članicama koje ne ispunjavaju svoje obveze o izvješćivanju.

Moguće je da mjere na razini Unije i nacionalne mjere ne budu dovoljne za postizanje klimatske neutralnosti, ili da napredak bude nedovoljan. Stoga se prijedlogom predviđa redovna ocjena napretka, preispitivanje, preporuke i dodatne mjere. Prijedlogom se predviđa i ocjenjivanje i prijedlozi za pooštavanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za 2030. te utvrđivanje putanje napretka.

Kad je riječ o strategiji kontrole dodatnih troškova Agencije, sve decentralizirane agencije blisko surađuju sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osiguralo da se poštuju odgovarajući standardi u svim područjima u okviru unutarnje kontrole. Ti se mehanizmi primjenjuju i na ulogu agencija u odnosu na ovaj prijedlog.

Uz to, svake financijske godine Europski parlament na temelju preporuke Vijeća, uzimajući u obzir zaključke Europskog revizorskog suda, razmatra hoće li dati razrješnicu agencijama kako bi mogle provesti svoj proračun.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika*

S obzirom na zakonitu, ekonomičnu, učinkovitu i djelotvornu upotrebu odobrenih sredstava koja proizlaze iz djelovanja koja će EEA provoditi u kontekstu ovog prijedloga, ova inicijativa ne dovodi do pojave novih značajnih rizika koji ne bi bilo obuhvaćeni postojećim

okvirom unutarnje kontrole. Djelovanja koja treba provesti u kontekstu ovog prijedloga započet će 2022. u novom višegodišnjem financijskom okviru (VFO).

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti povezanih sredstava kojima se upravlja”) i procjena očekivanih razina rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Sustavi upravljanja i kontrole predviđeni su u uredbama kojima se trenutačno uređuje funkcioniranje EEA-e. To tijelo blisko surađuje sa Službom Komisije za unutarnju reviziju kako bi se osiguralo poštovanje odgovarajućih standarda u svim područjima iz okvira za unutarnju kontrolu.

Svake godine Europski parlament, na temelju preporuke Vijeća, izdaje EEA-i razrješnicu za izvršenje njezina proračuna.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Za potrebe suzbijanja prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji, odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) primjenjuju se na EEA-u bez ograničenja. EEA ima posebnu strategiju suzbijanja prijevara i pripadajući akcijski plan. Uz to, Uredba kojom se uspostavlja EEA sadržava odredbe o provedbi i kontroli proračuna EEA-e i financijskim pravilima koja se na nju primjenjuju, uključujući pravila čija je svrha sprečavanje prijevara i nepravilnosti.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e ⁴⁵	zemalja kandidatkinja ⁴⁶	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
02 (03)	07 02 06 00 (09 10 02) 34 02 03 (09 02 03)	Dif.	DA	DA	DA	NE

- Zatražene nove proračunske linije: Nije primjenjivo

⁴⁵ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴⁶ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	2 (3)	Naslov 2.: Održivi rast; Prirodni resursi (Naslov 3: Prirodni resursi i okoliš – od 2021.)
---	-------	---

EEA: 07 02 06 (09 10 02)			2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glava 1:	Obveze	1.	0,000	0,000	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
	Plaćanja	2.	0,000	0,000	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
Glava 2:	Obveze	1.a	0,000	0,000	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,300
	Plaćanja	2.a	0,000	0,000	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,300
Glava 3:	Obveze	3.a									
	Plaćanja	3.b									
UKUPNA odobrena sredstva za [EEA]	Obveze	=1+1.a +3.a	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170
	Plaćanja	=2+2.a +3.b	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	5 (7)	„Administrativni rashodi” – odvojeni financijski izvještaj za utjecaj na GU CLIMA
---	-------	---

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1 do 5 (od 1 do 7) višegodišnjeg financijskog okvira*	Obveze	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170
	Plaćanja	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170

* Napominje se da se dodatne potrebe EEA-e trebaju podmiriti prijenosom proračuna programa LIFE u proračunsku liniju Agencije

3.2.2. Procijenjeni učinak na odobrena sredstva EEA-e

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse EEA-e

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD)									
Privremeno osoblje (razredi AST)									
Ugovorno osoblje*			0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
Upućeni nacionalni stručnjaci									
UKUPNO			0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870

* na temelju prosječnih troškova od 55 000 EUR za ugovorno osoblje na koje se primjenjuje korekcijski koeficijent EEA-e, tj. $1,319 \cdot 55\,000 = 72\,545$ EUR, u što nisu uračunati opći troškovi iz glave 2.

Potrebe u pogledu osoblja (u EPRV-u):

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Privremeno osoblje (razredi AD)									
Privremeno osoblje (razredi AST)									
Ugovorno osoblje*			2	2	2	2	2	2	
Upućeni nacionalni stručnjaci									
UKUPNO			2	2	2	2	2	2	

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa za matičnu glavnu upravu

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi, kako je objašnjeno u odvojenom zakonodavnom financijskom izvještaju:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
XX 01 01 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	2	3	4	4	4	4	4	4
XX 01 01 02 (delegacije)								
XX 01 05 01 (neizravno istraživanje)								
10 01 05 01 (izravno istraživanje)								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁴⁷								
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)								
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)								
XX 01 04 yy ⁴⁸	– u sjedištima ⁴⁹							
	– u delegacijama							
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)								
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)								
Ostale proračunske linije (navesti)								

⁴⁷ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁴⁸ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

⁴⁹ Uglavnom za strukturne fondove, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za ribarstvo (EFR).

UKUPNO	2	3	4	4	4	4	4	4
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---

34 se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna u 2020.

09 se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna u razdoblju 2021. – 2027.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. *Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom*

- Prijedlog/inicijativa u skladu je s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- Prijedlog/inicijativa dovodi do reprogramiranja relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira.

3.2.5. *Doprinos trećih strana*

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda